

**Mateřská škola a Základní škola Třebovice,
příspěvková organizace se sídlem v Třebovici,
Třebovice 214, 561 24, IČO 75015099**

Škola plná života
Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Č. j.: 85/2023/RE

Vypracovala: PhDr. Soňa Provazníková, ředitelka školy

Směrnice nabývá platnosti ode dne 1. 9. 2023.

Směrnice nabývá účinnosti ode dne 1. 9. 2023.

Změny ve směrnici jsou prováděny formou číslovaných písemných dodatků, které tvoří součást tohoto předpisu. Zpracování dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Obsah

1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy	4
2. 1. Škola	5
2. 2 Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty	5
2. 3 Projektové vyučování	6
2.3.1. Roční období.....	6
2.3.2. Ochrana zdraví.....	7
2.3.3. Kultura	7
2.3.4. Významné svátky	7
2. 4. Projekty mezinárodní spolupráce	8
3. Charakteristika ŠVP	9
3.1. Zaměření školy	9
3. 3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3. 4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	17
3.5. Změny dokládání plnění školní docházky v zahraničí.....	16
3. 6. Začlenění průřezových témat	17
4. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	21
4. 1. Hodnocení žáků.....	25
4.2. Autoevaluace školy	26
5. Učební osnovy:.....	
5. 1. ČESKÝ JAZYK	29
5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	29
5.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu český jazyk a literatura.....	35
5. 2. Anglický jazyk	46
5. 2. 1. Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk.....	46
5.2. 2. Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk	47
5. 3. Matematika.....	56
5.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	56
5.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Matematika.....	61
5.4. Prvouka	70
5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu.....	70
5.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu prvouka	76
5.5. VLASTIVĚDA	77
5.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	83
5.5.2. Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda.....	
5.6. Přírodověda.....	87
5.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	92
5.6.2. Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda.....	96
5.7. VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	100
5.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	100
5.7.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu výtvarná výchova	103
5.8. Pracovní výchova	110
5.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	110
5.8.2 Vzdělávací obsah předmětu Pracovní výchova	114
5. 9. TĚLESNÁ VÝCHOVA	124
5.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	124
5.9.2. Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova.....	129
5.10. Hudební výchova	148
5.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	148
5.10.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu hudební výchova	
5.11. INFORMATIKA	151
5.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu.....	162
6. Přílohy	Chyba! Záložka není definována.
6.1. UČEBNÍ PLÁN.....	

6.3. Dlouhodobá koncepce přestavby ZŠ očima pedagoga **Chyba! Záložka není definována.**

1. Identifikační údaje

Název: Mateřská škola a Základní škola Třebovice

IČO:750 150 99

Sídlo: Třebovice č. p. 214, PSČ 561 24

Zřizovatel: Obec Třebovice, Třebovice čp. 238, PSČ 561 24

Adresa pro dálkový přístup: zstreb@tiscali.cz

Telefon, mobil: 464 600 676, 603 816 670

Vedení školy: PhDr. Soňa Provazníková

Zpracovatel: PhDr. Soňa Provazníková
Mgr. Helena Johnová
Mgr. Eva Pucholtová
Irena Píšová

2. Charakteristika školy

2. 1. Škola

Základní škola je málotřídní školou s 1.-5. ročníkem.

Budova školy je dostatečně velká, v patře je ředitelna, sborovna, 3 učebny a počítačová učebna s knihovnou. V přízemí pak třída školní družiny, kabinet, tělocvična, keramická dílna, jídelna, sociální zařízení pro děti a sociální zařízení pro personál, šatny.

K budově školy přiléhá zahrada s průlezkami. Vytápění je radiátory ústředního topení.

Ve třídách je dostatek prostoru a materiální vybavení školy je na velmi dobré úrovni.

Kromě běžných pomůcek má škola rovněž počítačovou síť s 11 počítači připojenými na internet (byly pořízeny z projektu EU „Peníze do škol“), tablety, notebooky a dostatek software.

Žáci v rámci ŠD mohou využívat počítače a vstup na internet – vždy po domluvě s učitelem nebo paní vychovatelkou.

Ve třech třídách jsou interaktivní tabule a v jedné navíc projektor.

V přízemí školy je odpočinkový koutek a v prvním poschodí herní koutek pro děti a čtecí koutek s volně přístupnou knihovnou.

Charakteristika pracovníků:

Na škole pracují – ředitelka školy, učitelky I. stupně ZŠ, vychovatelka ŠD, externí pedagogické pracovnice, účetní na snížený úvazek a uklízečka.

Všechny pedagogické pracovnice mají vysokoškolské vzdělání (paní vychovatelka pedagogické středoškolské) a dále se vzdělávají na školeních zaměřených především na nové metody výuky, psychologii, náměty ve vyučování i ŠD, ale také na práci s počítači.

Paní učitelky zařazují pro zpestření, lepší pochopení a procvičení učiva práci s výukovými programy do vyučování.

- **Třídy a jejich rozdělení:** částečně závisí na počtu žáků v daném školním roce.
- Ročníky se spojují tak, aby byl přibližně stejný počet žáků ve třídách.
- Dále se spojují vždy vedlejší ročníky do výchovně zaměřených předmětů. Při výuce cizího jazyka dbáme, aby alespoň 1 hodinu měl ročník samostatně, pokud to počet žáků dovolí. První třída je vždy samostatná (na stěžejní předměty, výchovy se spojují).
- **Školní družina:** 1 smíšené oddělení
- Hlavním posláním je zabezpečení odpočinku a rekreace žáků, pomáhá rozvíjet kulturní a pracovní návyky, uspokojuje rozmanité zájmy žáků. Umožňuje tak žákům smysluplně trávit volný čas.
- Provoz: 6.00 – 7.40, 11.35 - 16.00.
- **Kroužky:** závisí nejen na zájmu dětí, ale i na složení pedagogického sboru v daném školním roce, popřípadě na ochotě rodičů vést kroužek (nejčastěji se zavádějí kroužky: Nebojte se počítače, Sportovní, Dramatický či Keramický).
- **Školní knihovna:** žáci mají přístup kdykoliv po dohodě s pedagogem. Půjčovné se neplatí.

2.2. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty

Snažíme, aby se rodiče co nejvíce podíleli na životě naší školy a měli možnost podávat náměty k její činnosti. To mohou především prostřednictvím rady školy a při pravidelných rodičovských schůzkách. Zákonní zástupci a veřejnost jsou pravidelně zváni na mnohé školní akce, jako jsou besídky a různé školní akce (Pasování prvňáčků, Vítání podzimu, Hledání velikonočního pokladu, oslava Dne matek). Spolupracujeme velice úzce se zřizovatelem, a to nejen v oblasti provozu školy, ale nezřídka i při

výchovných a vzdělávacích akcích. Stejně tak se podílíme na některých akcích obce (vítání občánků, kulturní akce pro důchodce). Spolupracujeme i se ZŠ Nádražní Česká Třebová a ZŠ Damník, kam po skončení prvního stupně odcházejí naši žáci.

2.3. Projektové vyučování

Projektová metoda se orientuje na relativně rozsáhlé, prakticky významné a žákům blízké problémy. Projekt obsahuje obvykle stanovení konkrétního cíle a promyšlený postup činností, které nás k němu vedou. Z hlediska cílů stanovených pro žáky základních škol musíme mít na zřeteli jejich dostupnost, konkrétnost. Cíle musí odpovídat životním zkušenostem žáků, jejich zájmům, schopnostem, přáním. Jedním z cílů projektů je překlenutí mezer mezi teoretickými poznatky a praxí. Z požadavku na vzdělávání žáků vyplývá, že žáci mají být vychováni a vzděláváni v těsném spojení se životem. Právě projektová metoda řeší problémy, které vycházejí ze skutečného, praktického života, a znovu je do života vrací. Ve srovnání s jinými formami práce je projekt komplexnější, umožňuje tak žákům vidět věci a jevy ve vzájemných souvislostech a vztazích. Význam pro žáky základních škol je v tom, že využívá sociálních metod a forem učení. Součástí vzdělávacího procesu při projektech je i ovlivňování osobních vlastností žáků, jejich chování a mezilidských vztahů. Projekty tak pomáhají odstranit opakované školní neúspěchy. Některé činnosti z projektového vyučování přesahují i rámec školní výuky, a tím se podílí na účelném využití volného času a prevenci patologických jevů.

Podmínky k uskutečnění projektové metody vycházejí ze zvláštností psychických procesů žáků. Odlišná je především míra samostatnosti žáků, přestože mají výraznou potřebu vyniknout a zažít pocit úspěchu. Učitel musí být po celou dobu realizace projektu žákům nápomocen. Výsledek projektu závisí především na učiteli, na jeho pedagogických schopnostech, na vztahu a komunikaci s žáky, na schopnosti vcítit se do myšlenkových pochodů žáka, na jeho ochotě věnovat žákům čas navíc. Projektová metoda je pouze jedním z dílčích článků odpovídající požadavkům moderní výuky. Pomáhá žákům poznat školu z trochu jiné stránky a ovlivnit tím jejich celkový postoj ke škole. Na základní škole je vhodným prostředkem integrace žáků do přirozeného života.

Plán projektového vyučování můžeme rozdělit do těchto okruhů:

- **Roční období**
- **Ochrana zdraví**
- **Kultura**
- **Významné svátky**
- **První pomoc**
- **Prevence sociálně patologických jevů**

Všechna uvedená témata nejsou povinná-každý učitel se rozhodne podle současné situace, kterému tématu se bude přednostně věnovat a jak proběhne realizace.

Samozřejmě lze též uvedený výčet doplnit.

2.3.1. Roční období

Zabývá se především změnami v přírodě a činnostmi či děním pro toto roční období typické.

Krom toho sem zahrnujeme i ekologické aktivity a ochranu přírody jako celku.

- **Vítání podzimu: střednědobé PV-cca 2 týdny**
Vyučovací předměty: ČJ-literatura (čtení, básničky), sloh, VV, PČ, MA, HV, spolupráce se ŠD
Pomůcky: čítanky, filmy, písanky, balící papír, špejle, nůžky, vodovky, provázky....
Výchovně-vzdělávací cíle: vzájemná pomoc, dramatizace, změny v počasí-podzim, hry dětí
- **Mikuláš: střednědobé PV-cca 1 týden**
Vyučovací předměty: ČJ-literatura (čtení, básničky), sloh, VV, PČ, MA, HV, spolupráce se ŠD
Pomůcky: čítanky, filmy, písanky, různé sypké materiály, bavlnky, nůžky, vodovky, ...
Výchovně vzdělávací cíle: tradice mikulášské nadílky, schopnost podělit se s druhým, vzájemná

- ohleduplnost a pomoc, spolupráce s Klubem důchodců.
- Zima: dlouhodobé PV – cca 1 měsíc
Vyučovací předmět: ČJ-literatura (čtení, básničky, sloh, VV, PČ. MA, HV, PRV – PŘ, TV, spolupráce se ŠD
Pomůcky: čítanky, knihy, filmy, písanky, nůžky, vodovky, sypké materiály, práce se sněhem, brusle, sáně, boby
Výchovně vzdělávací cíle: vzájemná pomoc-dramatizace, změny v počasí-zima, hry dětí, estetické vnímání zasněžené krajiny, radost z pohybu, zimní sporty – rozvoj pohybových schopností, ochrana přírody (příkrm zvěře, ohleduplné chování – neplašit zvěř a nedovolit to ani svému psovi-velké nebezpečí úrazu a vysílení zvěře.
- Jaro: dlouhodobé PV – cca 1 měsíc
Vyučovací předměty: ČJ-literatura (čtení, básničky), sloh, VV, PČ, MA, HV, PRV, PŘ, TV, spolupráce se ŠD
Pomůcky: čítanky, knihy, filmy, písanky, nůžky, vodovky, sypké materiály, práce s přírodním materiálem, atlasy, encyklopedie,
Výchovně vzdělávací cíle: ochrana přírody, čištění vodních toků, péče o rostliny, znát jedovaté a chráněné druhy rostlin z našeho okolí

2.3.2. Ochrana zdraví

Cílem je ochránit děti před nebezpečími v současnosti-násilí na dětech, drogy, kouření, doprava

- Drogy a jiné návykové látky: dlouhodobé PV

Pořádáme besedu o drogách, děti seznamují se škodlivostí kouření, alkoholu.

- Měsíc bezpečnosti: střednědobé PV – věnováno především bezpečnosti na silnici V osnovách prvouky ve 3. ročníku jsme rozšířili výuku dopravní výchovy do téměř 4měsíčního bloku.
- Osobní bezpečí: dlouhodobé PV-při hodinách prvouky se žáci znovu seznamují s nebezpečím při styku s cizími lidmi (především v 1. a 2. p. r.) a mimo besedy se v prvouce a přírodovědě seznamují se zdravým životním stylem.

2.3.3. Kultura

Vedeme žáky k vnímání krásna kolem sebe, ale také k aktivnímu přístupu ke kultuře. Jezdíme do Kulturního centra do České Třebové na divadelní i muzikálová představení, účastníme se výtvarných soutěží, 1x ročně vypisujeme soutěž ve VV pro okolní malotřídní škol, hrajeme pohádky a scénky a zpíváme na veřejných vystoupeních, každoročně se účastníme recitační soutěže v Ústí nad Orlicí i v Třešňovci, navštěvujeme 1x ročně knihovnu – místní, v Ústí nad Orlicí nebo v České Třebové.

Přímo na škole máme knihovnu, která čítá přes 900 knih. Žáci si zdarma mohou knihy vypůjčit.

- Měsíc knihy: střednědobé PV

Vyučovací předměty: ČJ-literatura (čtení, básničky), sloh, VV, PČ.

Pomůcky: knihy, návštěva knihovny

Výchovně vzdělávací cíle: kniha-studnice vědomostí a znalostí, jak s knihou zacházet, jak hledat informace

2.3.4. Významné svátky

V hodinách Prvouky a Vlastivědy nikdy nezapomínáme vysvětlit, jaký svátek naše republika slaví. Jedná se především o Den české státnosti a Den vítězství nad fašismem.

Protože však na naší škole máme žáky do 10 let, zabýváme se především rodinou-tedy svátkem maminek a dětí.

- Den matek: krátkodobé

Vyučovací předměty: ČJ-literatura (čtení, básničky), sloh, VV, PČ.

Pomůcky: knihy, čítanky, čtvrtky, textil, lepidlo, nůžky

Výchovně vzdělávací cíle: rodičovská láska, úcta k rodičům, pomoc nejen v rodině

- MDD: krátkodobé PV

Vyučovací předměty: ČJ-literatura (čtení, básničky), sloh, VV, PČ.

Pomůcky: knihy, čítanky, čtvrtky, textil, lepidlo, nůžky

Výchovně vzdělávací cíle: uvědomit si, že některé děti nemají zázemí – domácí násilí, žijí v zemi, kde se válčí, je hlad, není dostatek pitné vody, nejsou školy, vzájemná pomoc (např. sbírka formou prodeje fotografií, samolepek...)

2.3.5. První pomoc

V hodinách prvouky a výtvarné činnosti probíhá praktická i teoretická výuka první pomoci. Díky spolupráci s Českým červeným křížem máme k dispozici dostatek materiálu a pomůcek.

2.3.6. Prevence sociálně patologických jevů

Témata jsou vkládána podle plánu metodiky prevence do různých předmětů.

2. 4. Projekty mezinárodní spolupráce

Naše škola se pravidelně účastní projektu „Záložky do škol“, ve které spolupracujeme s malotřídními školami na Slovensku.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Cíle vzdělávání na naší škole vychází z výchovně vzdělávacích cílů RVP a základního vzdělávání. Chceme, aby vzdělávání na naší škole vedlo žáky k získávání vědomostí, dovedností a postojů, které směřují k uvážlivému a kultivovanému chování. Dbáme, aby vzdělávání bylo založeno na provázanosti života uvnitř školy se životem mimo ni. Na provázanost školy s okolím navazuje zavádění rozmanitých metod práce a využívání nových zdrojů a způsobů poznávání. Zaměřujeme se na zadávání komplexnějších a dlouhodobějších úkolů či projektů. Přenášíme na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života školy.

Priority

Jedním z nejdůležitějších témat pro školu a její vedení je komunikace a vztahy uvnitř školy i mimo ni. Chceme prohlubovat jazykové dovednosti jako přípravu na život v EU. Dbáme, aby se využívání informačních a komunikačních technologií stalo běžnou součástí průběhu vzdělávání všech žáků. Všichni žáci školy postupně získávají základní počítačovou gramotnost, učí se využívat všechny dostupné informační technologie, a proto je možné realizovat informační výchovu ve všech předmětech. Ukazujeme žákům cestu k zdravému životnímu stylu, vedeme je k zodpovědnosti za své chování a k zodpovědnosti za udržitelnost životního prostředí, rozšířenou výukou dopravní výchovy chceme předcházet dopravním nehodám zaviněných dětmi.

Hlavní oblasti výchovy a vzdělávání

Cílem našeho vzdělávacího programu je žáka nejen vybavit potřebnými znalostmi a dovednostmi, ale brát v úvahu jeho schopnosti, individuální potřeby a osobní maximum. K tomuto nám pomáhají osobní prožitky dítěte získané hrou, dramatizací, exkurzí, vlastní činností v dílnách apod. ŠVP má vytvořit takové zázemí a podmínky, které rozvíjejí tvořivost, radost z poznávaného a zároveň zohledňují možnosti. Celý program se zaměřuje zejména na čtyři hlavní oblasti – cesta a úcta k sobě samým a druhým, seberealizaci, vztah k přírodě a svému okolí a dopravní problematice.

- **Cesta a úcta k sobě samým a druhým**

Na cestě za vzděláním se jedinec, žák, neustále vyvíjí, stále poznává nové jevy, poznatky, ale zejména se učí poznávat sám sebe, své myšlenky, myšlení, postoje. Prostředí ŠVP ho má podněcovat a vést k vlastnímu sebehodnocení. Důležité je i uvědomění si své pozice v kolektivu ostatních žáků a snahu vybudovat a obhájit si své „místo.“ Respektujeme jedinečnost jednotlivce. Vedeme žáka k odpovědnosti za své učení a chování. Pracujeme se sebereflexí jak v oblasti učení, tak i v chování. Učením spolupráce, vzájemné pomoci se žáci učí vytvářet hezké vztahy k druhým lidem. Typ málotřídní školy otevírá veliké možnosti právě v této rovině.

- **Seberealizace**

Cesta za vzděláním musí být živou, neustále se proměňující, hledající, zkoušející, nacházející, navazující na historii, místní tradice, a zejména zaměřenou na praktický život. Vzděláváním se rozumí neustálý vývoj, kterým žák kráčí společně s učiteli, poznává a učí se nové věci, které využije v praktickém životě. Učitel provází žáka na této cestě, volí nejvhodnější metody a formy práce, vhodně zapojuje evokaci, motivaci, a tím vtahuje žáka do maximální účasti na učení. Smyslem je vybavit žáka základními klíčovými kompetencemi – schopnosti k učení a k řešení problémů, správně komunikovat, sociálními a personálními kompetencemi, občanskými i pracovními. Hlavním posláním školy je vzdělávat v souladu s možnostmi a schopnostmi žáka s porozuměním a využitím pro běžný život.

- **Vztah k přírodě a svému okolí**

Na cestě za vzděláním školní program respektuje principy trvale udržitelného rozvoje. Vede žáky k citlivému vztahu k přírodě, ke všemu živému a učí děti žít dle ekologických a environmentálních principů. Zejména chápat člověka jako součást přírody, chápat základní ekologický cyklus, souvislosti časové i prostorové. Uplatňovat globální, celistvý přístup ke světu. Velmi důležité je také vytvářet pohodu a zdravé prostředí pro učení. Vytváření příjemného prostoru a podmínek pro učení napomáhá vytváření pozitivního klimatu ve škole. Cílem je prožívat hezké okamžiky v příjemném a zdravém prostředí.

- **Dopravní problematika a první pomoc**

Vzhledem ke stále vzrůstající hustotě dopravního provozu a tím i stoupajícímu počtu dopravních nehod při všech vhodných příležitostech začleňujeme prvky dopravní výchovy a první pomoci.

Ucelené učivo dopravní výchovy je pak vyučováno v 1. – 3. r. v Prvouce, ve 4. -5. r. ve VL.

- **Prevence sociálně patologických jevů**

Zařazujeme do vhodných předmětů dle témat vypracovaných metodickou prevence.

3. 2 Výchovní a vzdělávací strategie školy

Strategie školy vychází z 9 obecných cílů základního vzdělávání. Těmito strategiemi škola rozvíjí cíleně klíčové kompetence žáků. Jednotlivé kompetence jsou velmi podrobně rozpracovány a zpětně ovlivňují strategie školy. Rozvíjením klíčových kompetencí žáků škola dojde prostřednictvím zvolených strategií k dosažení cílů svého ŠVP, které jsou v souladu s cíli základního vzdělávání podle RVP ZV. Klíčové kompetence jsou zpracovány v jednotlivých předmětech a jsou promítnuty v tematických plánech.

Cíle základního vzdělávání	Cíle ŠVP	Strategie	Kompetence
<p>umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je k celoživotnímu učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učit žáka vyhledávat potřebné informace, a to různými způsoby • učit žáka informace a poznatky zaznamenávat i prezentovat, a to vhodnou formou • vést žáka k potřebě provádět své sebehodnocení • učit žáka plánovat své učení – denní plány, týdenní plány, dlouhodobé úkoly • směřovat žáka k objevování vnitřní motivace ke svému učení a jednání • směřovat žáka k potřebě se neustále vzdělávat • seznamovat a učit žáka používat různé výukové strategie a metody – učitel je garantem metod • vést žáka k práci s chybou 	<ul style="list-style-type: none"> • seznamujeme žáky se způsobem získávání informací z různých pramenů (encyklopedie, slovníky, jízdní řády, internet apod.), umožňujeme pracovat s odbornou, populárně naučnou i uměleckou literaturou • připravujeme žáky na zvládnutí formy poznámek a výpisků, podle, kterých jsou pak schopni srozumitelně mluvit, zařazujeme prezentaci referátů • zařazujeme provádění sebehodnocení učení žákem, a to v určitém časovém intervalu (týden, měsíc) s pravidelným záznamem do notýsků či na volné sebehodnotící listy • vyzýváme žáky k navrhování dalších postupů a konkrétních činností, které povedou k jeho posunu • umožňujeme žákům vedení vlastních osobních portfolioů, třídění svých prací, obhajobu vybraných materiálů apod. • předkládáme žákům srovnávací testy • (zejména žákům 5. ročníku) • zadáváme krátkodobé i dlouhodobé termínované domácí úkoly • při dlouhodobě zadávaných úkolech vyzýváme žáky k tomu, aby je vypracovávali a plnili v termínu (k dovednosti rozdělit si práci na úseky, ke schopnosti odhadnout, kolik času jim práce zabere) • oceňujeme a využíváme snahu, aktivitu a zájem žáka, jeho dovednosti, které získává i mimo výuku • oceňujeme zájem a touhu po poznání, směřujeme žáky k potřebě klást si otázky a hledat odpovědi, podporujeme rozvoj zvědavosti a fantazie, zájem o 	<p>Kompetence k učení</p>

		<p>čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • využíváme výukové programy • zařazujeme metody aktivního učení, m. projektového, kooperativního, globálního vyučování a metod Tvořivé školy • vyzýváme žáky k přijetí objektivní a konstruktivní kritiky jako přínosu pro své učení 	
<p>Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • připravovat vyučování tak, aby žák hledal různé možnosti řešení • aktivně zapojovat žáky při řešení problémů školního života a nabízet spoluúčast na organizaci školního života • zařazovat metody vedoucí ke kritickému myšlení a metody aktivního učení • vést žáka ke konstruktivnímu řešení problému • v učení klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem 	<ul style="list-style-type: none"> • zadáváme problémové úlohy tak, aby se žáci učili hledat vhodná řešení, oceňujeme originální přístupy v řešení, více možností ve způsobu řešení, zařazujeme úlohy zachycující aktuální problémy a úlohy s možností výběru z několika úloh • zařazujeme tzv. ranní komunitní kruhy, pracujeme s jeho pravidly, vytváříme vlastní pravidla ve třídách (práva a povinnosti), požadujeme jejich dodržování, formou diskuse se spolu s žáky snažíme řešit vzniklé problémy, nedodržování pravidel, problémy v kázní, konflikty mezi žáky, vyzýváme žáky k určení vlastních konstruktivních návrhů při řešení vzniklých problémů a úkolů • využíváme metod aktivního učení a uplatňujeme ji ve všech předmětech • upřednostňujeme žákův aktivní přístup v řešení problémů, vyjádření vlastního názoru a postoje, 	<p>Kompetence k řešení problémů</p>

		<p>dovednost "omluvit se"</p> <ul style="list-style-type: none">• požadujeme žákovo zvládnutí výběru podstatné informace z textu, uchopení přečteného," společně i individuálně, pokládáme jednoduché otázky k textu a odpovídáme na ně, zařazujeme tzv. čtení s předvídáním," oceňujeme fantazii při autorském dokončení určitého textu, vyzýváme žáky k hledání souvislostí a vztahů v textu.	
--	--	---	--

3. 3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola umožňuje vzdělávání žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Jedná se o žáky, jejichž vzdělávání z důvodů jejich speciálních vzdělávacích potřeb vyžaduje uplatnění podpůrných opatření.

Žáky tak pro vzdělávací účely nečleníme podle původních diagnostických kategorií, ale hodnotíme jen potřebu úpravy podmínek jejich vzdělávání.

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpora žáků se realizuje prostřednictvím podpůrných opatření představujících konkrétní pomoc vzdělávání žáka, a to

- v oblasti metod a forem výuky, možných úprav hodnocení žáka, organizace výuky, např. zařazením předmětů speciálně pedagogické péče, úprav výuky v rozsahu i obsahu disponibilních hodin;
- nutnou personální podporou pedagoga při výuce žáků s potřebou podpůrných opatření, a to jak asistentem pedagoga, tak dalším pedagogem nebo speciálním pedagogem;
- při vzdělávání žáků se smyslovým postižením možností využívat tlumočnický znakového jazyka nebo přepisovatele;
- využíváním speciálních učebnic, pomůcek, kompenzačních pomůcek, včetně zařazování nových technologií do práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Tato opatření tak mohou být poskytována široké škále žáků: těm, kteří mají jen menší a dočasné obtíže ve vzdělávání, žákům nadaným i žákům zdravotně postiženým. Nastavují se také pravidla pro podporu žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami (cizinci, minority, sociálně znevýhodnění žáci).

Přehled podpůrných opatření

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Hlavní podpůrná opatření zahrnují

- poradenskou pomoc školy (výchovný poradce, školní metodik prevence, případně školní psycholog, školní speciální pedagog, školní logoped) a pomoc školského poradenského zařízení – PPP (pedagogicko-psychologické poradny) a SPC (speciálně pedagogického centra), viz www.nuvv.cz
- úpravu organizace vzdělávání (například využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku českého jazyka pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, dále již zmíněné úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání, existuje také možnost prodloužit dobu vzdělávání žáka až o 2 roky atd.)
- úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání – respektuje se, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání
- využívání IVP (individuální vzdělávací plán), který se při vzdělávání těchto žáků již dnes uplatňuje. Návrh vzdělávání žáka připravuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) a rodič nebo zletilý žák žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP; kontrola IVP probíhá 1x ročně. S IVP seznamuje ředitel školy, respektive třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí
- asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a školního asistenta
- úpravu vzdělávání neslyšících žáků s podporou tlumočnicků českého znakového jazyka a přepisovatelů
- možnost uplatnit augmentativní a alternativní formy komunikace
- možnost vzdělávat ve stavebně nebo technicky upravených prostorách
- úhradu speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školní družině. Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví.

Opatření, které škola realizuje sama

Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP)- stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh jak se bude vzdělávání žáka upravovat a v čem. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav, pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat, nebo je jeho stav naopak setrvalý, nebo se horší- pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení. Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

Opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů vypracuje pro rodiče zprávu z vyšetření. Pro rodiče a školu pak vypracuje *Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami*. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování doporučení.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení rodiče a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracováván, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

Při vytváření doporučení ke vzdělávání žáka jsou nutné:

- informace školy (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.)-pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou. Obvykle ve školách zajišťují tyto služby výchovní poradci nebo ředitel školy pověří jiného pedagoga, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat.
- informace dalšího ŠPZ, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude třeba komunikovat s více zařízeními. Jedná se především o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má obtíže, které pramení například z poruchy učení a současně je slabozraký a je třeba mu poskytovat i speciálně pedagogickou péči. V takovém případě se musí domluvit dvě ŠPZ na formulaci jednoho Doporučení ke vzdělávání žáka, aby podpůrná opatření nebyla poskytována duplicitně.

Rodič nebo zletilý žák přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže.

V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka.

Doporučení vystavuje školské poradenské zařízení. Po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka nebo žáka zletilého.

Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen s informovaným souhlasem rodiče nebo zletilého žáka. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, rodič, žák, ŠPZ) a s informovaným souhlasem podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla začít školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit postup školy a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření nejpozději po roce od jejich přidělení, jinak je jejich platnost dva roky. Frekvence kontrol je obdobná jako v případě kontrol IVP, které bude obvykle součástí Doporučení (avšak nikoliv nutně vždy).

Souhrnně:

Všichni tito žáci jsou vzdělávání formou individuální integrace do tříd. Škola se snaží vytvářet podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb, a to zejména formou individuálních vzdělávacích plánů. Tyto plány vznikají úpravami obsahu vzdělávacích předmětů, pokud je zřejmé, že žák nebude schopen zvládnout plný obsah učiva, nebo úpravami forem práce, pokud má žák handicap, který mu neumožňuje účastnit se všech běžně používaných forem práce či je zvládat.

Pro úspěšné vzdělávání žáků s výše jmenovanými poruchami škola nabízí:

- spolupráci s rodiči či zákonnými zástupci těchto žáků a jejich lékařem
- zapojení žáků do všech činností školy
- spolupráci se speciálními pracovišti (pedagogicko-psychologické poradny, speciální poradny)
- respektování individuálních a specifických potřeb žáka
- úpravu obsahu vzdělávacích předmětů (individuální vzdělávací plány) učiva
- úpravu očekávaných výstupů jednotlivých předmětů v jednotlivých obdobích tak, aby byly pro tyto žáky reálné a splnitelné
- úpravu i výběr učiva vzhledem k očekávaným výstupům
- úpravu organizace výuky vzhledem k potřebám žáka (prostory, použití ITC ve výuce)
- specifické formy a metody výuky, pomůcky
- speciální softwarové programy pro dané poruchy
- speciální pedagogickou péči
- zohlednění žáků při hodnocení výsledků vzdělávání
- posilování pozitivního přístupu žáka k dalšímu učení (celoživotní učení)

3. 4. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Pro mimořádně nadané žáky se snažíme vytvářet dostatečně podnětné prostředí, které respektuje jejich specifické potřeby. Za důležité považujeme uplatňovat individuální přístup.

Souhrn aneb co škola nabízí:

- samostatný výběr oblasti zájmu a činností, které se k oblasti vztahují
- olympiády
- účast v soutěžích (místních, regionálních, celostátních)
- zpracování zajímavých problémových úkolů
- zadávání specifických úkolů
- možnost samostatného vyhledávání projektů, problémů ze strany žáka
- zpracování individuálních projektů a jejich prezentace (škola, zajímavé metody při zpracovávání projektů (využití ITC, internet)
prohloubení vzdělávacího obsahu učebních předmětů dle zájmu žáka
- účast ve výuce se staršími žáky
- spolupráci s rodiči těchto žáků, hledání vhodných způsobů a cest k rozvoji nadání
- přechod do vyššího ročníku během školního roku

3.5. Změny dokládání plnění školní docházky v zahraničí

Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraničí, nově nemusí být současně žákem spádové školy nebo jiné základní školy zapsané ve školském rejstříku. Bude záležet na rozhodnutí zákonného zástupce žáka, zda jej zapíše do školy v ČR nebo ne. Pokud žák nebude zapsán ve škole na území ČR, zákonný zástupce bude plnění povinné školní docházky do zahraničí dokládat přímo MŠMT.

3. 6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou založena na syntézách již osvojených poznatků a dovedností a napomáhají koordinaci aktivit ve škole i mimo ni. Předpokládají zařazování projektové výuky, což vyžaduje týmovou spolupráci pedagogického sboru.

- **Výchova demokratického občana**

Jedná se především o výchovu ke kritickému myšlení, spravedlnosti, toleranci, uvědomování si svých práv a svých povinností. Je to připravenost žáků k tomu, aby mohli obstát v otevřené, demokratické, pluralitní společnosti – občanská gramotnost. Ta zahrnuje aspekt kognitivní (znalostní, poznámkový, obsahový) a dovedností (praktická způsobilost s možností využití maximálních dispozic a schopností). Smyslem je formovat znalosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro osvojení faktické, věcné a normativní stránky demokratického občana v řešení konkrétních situací.

Tohoto cíle se snažíme dosáhnout:

- každodenním vyžadováním zásad slušného jednání a tolerance
- výchovou k odpovědnosti
- být nápomocen při nápravě nespravedlnosti
- naslouchat názoru druhého
- umět přijmout názor druhého, pokud je lepší
- navrhnout konkrétní řešení v zájmu celku

- **Osobnostní a sociální výchova**

Smyslem osobnostní a sociální výchovy je pomáhat dovednostem pro učení a studium, organizaci učení, obecným modelům řešení problémů a jejich aplikaci se specifickým zřetelem na problémy vztahové a komunikační, zvládnání rozhodovacích situací, vnímání komunikace jako jednoho z životně nejpodstatnějších jevů – mj. i jako řeč těla – a další ne ryze verbálními projevy komunikace, sebepoznání, seberegulace, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích, etice atp.

Osobnostní a sociální výchova akceptuje formativní prvky základního vzdělávání, orientuje se na subjekt a je praktická.

Učivem je sám žák, případně skupina žáků a běžné situace každodenního života. Reagujeme tedy na potřeby a zvláštnosti žáků tak, abychom každému žákovi pomohli najít vlastní cestu životem, založenou na dobrých vztazích k sobě samému a k dalším lidem.

Toho se snažíme dosáhnout:

- pomoci žákovi orientovat se v sobě samém
- rozvíjet jeho schopnosti a dovednosti a využívat je pro obohacení svého života i svého okolí
- učit sociálním dovednostem obecně potřebným pro zvládnutí různých životních situací
- napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
- naučit žáka organizovat si učení
- pomocí dramatizace navozovat různé životní situace a přehrávat různá možná řešení- diskutovat o nich a vybrat pravděpodobně nejlepší = modelové řešení

Environmentální výchova

Propojuje rozptýlené poznatky – utváří integrovaný pohled na danou problematiku.

Probíhá především v těchto oblastech: Člověk a jeho svět, Člověk a příroda, Člověk a společnost, Člověk a zdraví, které jsou obsaženy především v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

Environmentální výchova učí samostatně pozorovat a popisovat okolní prostředí, vztahy lidí k němu, získávat a třídit informace týkající se ekologické problematiky. Poznatky zvažovat, domýšlet možné důsledky lidských aktivit.

Při pracovních aktivitách je nutná spolupráce mezi jednotlivými třídami, žáci se učí pracovat v týmu, uvědomují si své schopnosti a možnosti ve vztahu k životnímu prostředí. Utvářejí si i pocit osobní odpovědnosti za jednání k prostředí. Žáci by si měli uvědomovat význam svého jednání pro rozvoj naší civilizace a aktivně ovlivňovat své okolí.

- exkurzemi (např. EKObi-nakládání s odpadem, ZOO, Obří akvárium v Hradci Králové)
- návštěvou chráněných území v okolí (např. Psí kuchyně, Českotřebovské stěny)
- absolvováním naučné stezky Údolí Skuhrovského potoka
- sledováním přírodovědných filmů či filmů s výchovným ekologickým zaměřením
- využíváním knih, časopisů, encyklopedií (přírodovědné kroužky, mimočítanková četba, referáty z knih při hodinách čtení)

Toho se snažíme dosáhnout:

- při pracovních aktivitách (péčí o třídní zeleň, školní pozemek, tříděním odpadu, zlepšováním okolního prostředí apod.)
- aktivní účastí na akcích (např. Den Země, Den životního prostředí, Den oceánů)

Mediální výchova

Mediální komunikace je velmi složitý sociální jev. Odehrává se ve všech rovinách života společnosti, významně se podílí na podobě a kvalitě života.

Děti se učí zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více rovná schopnosti zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií.

Mediální nosiče stále více napomáhají aktivně řešit problém naplnění volného času dětí.

Stávají se tak partnerem při jejich výchově. Proto je nutné naučit děti, aby přistupovaly k informacím nabízeným médií s kritickým odstupem a ověřovali si je (ve slovníku, deníku, encyklopedii, na internetu, formou telefonických dotazů, ověřováním v praxi).

U mladších žáků je nutné docílit, aby si uvědomovali nereálnost mnohých viděných scén.

Je naší snahou, abychom i za pomoci rodičů vytvořili dětem z médií rozumného partnera ve výchově a vzdělávání.

Toho se snažíme dosáhnout:

- komunikací o různých shlédnutých filmech dosáhnout uvědomování si reálnosti viděného

(či přečteného, slyšeného)

- scénkami ze života (učí se zdvořilosti, respektu, ale i sociálním návykům a toleranci k jiným lidem) a prohlubují své komunikační schopnosti
- dramatizací je vedeme k samostatnému jednání a myšlení, aby byli schopni promýšlet klady a záporny jak televizního vysílání, tak působení elektronických deníků, časopisů apod., na jejich chování
- prací v týmu a ve skupině poznávají důležitost dodržování závazků, učí se koordinaci vlastní činnosti a samostatnému rozhodování.
- vedeme žáky k logickému uvažování, sebereflexi, k poznání, jak nebezpečné může být nekritické přejímání všeho, co média předkládají

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V souvislosti se sociopolitickými a integračními změnami v Evropě vznikla potřeba podporovat a rozvíjet vědomí evropské identity. Vztah k Evropě by měl být žáky pojmán jako vztah k širší vlasti. Osvojování evropských hodnot, jako jsou morálka, svoboda lidské vůle, humanismus, právo a osobní zodpovědnost, racionální uvažování, tvořivá aktivita prolínají veškerou činností školy, všemi výukovými předměty. Avšak nesmíme přitom zapomenout upevňovat identitu národní, musíme vést žáky k vědomí, že máme v evropské kultuře nezastupitelné místo. Je nutné zvedat národní hrdost při současné výchově k toleranci.

Toho se snažíme dosáhnout:

- v literární výchově četbou evropských a našich autorů (B. Němcová, J. Seifert, V. Havel)
- v hudební výchově poslechem evropských skladatelů i ukázkami našich, ve světě vysoce uznávaných (B. Smetana, A. Dvořák, B. Martinů) i zpěváků a hudebních virtuózů (V. Hudeček, J. Suk, K. Gott, H. Vondráčková)
- v jazykové výchově, což je klíč k bezprostřednímu dorozumění, k mobilitě pracovní i vzdělávací
- v učivu Vlastivědy vyzdvihnout význam Mistra J. Husa, Karla IV., mírové úsilí Jiříka z Poděbrad, Jana Ámose Komenského
- v učivu přírodovědy při objasňování důsledků lidských činností na životní prostředí
- v globálním měřítku (znečišťování základních životních zdrojů postihuje nás všechny, daleko za státními hranicemi)

Interkulturní výchova

V současném světě dochází ve stále větší míře k migraci obyvatelstva, takže už i na základních školách se žáci mohou setkat s příslušníky jiných národností, etnik, náboženství.

Musíme své žáky s předstihem připravit na tyto možnosti – seznámit je včas s jinými kulturami i (byť velmi zjednodušenou formou) s jinými náboženskými směry. Formou vědomostní (historie, současnost), dovednostní, kdy žáci spolupracují s určitým etnikem a vzájemně si předávají zkušenosti. Komunikace a spolupráce naučí žáky vnímat nejen samy sebe se svými klady a záporny, ale podobně budou nahlížet na ostatní. Vždyť na každém člověku je něco krásného, co nás všechny spojuje. Žáci zjistí, že vzájemná spolupráce a komunikace přispívají k nekonfliktnímu soužití. Vést žáky k toleranci a k umění přijmout člověka s jiným životním stylem, přiznat mu právo na odlišné názory-pokud ovšem tyto nezasahují či neomezují právo jiného člověka či skupinu osob. Cílem je tedy vytvořit takové prostředí, kde se budou cítit všichni rovnoprávně.

Toho se snažíme dosáhnout:

- v literární výchově četbou knih se zaměřením proti diskriminaci (například 1 r. Ošklivé káčátko, 4. - 5. r. Bruno, Bronzový poklad)
- v hudební výchově poslechem skladeb z různých zemí a etniku; formou tance a jiným pohybovým ztvárněním přibližujícím určitou etniku
- sledováním filmů s etnickou tematikou (např. Ďáblova čísla) i přibližující historii dané země
- internet – zjišťování historie a současnosti
- dramatizací modelových situací vzniklého problému (scénky i diskuze)

3.7. Zařazení klíčových kompetencí a průřezových témat do tematických plánů na 1. st.

Klíčové kompetence	Hlavní cíle	Průřezová témata	Předmět	Učivo	Období hlavní činnosti
K. k učení	vhodné způsoby učení		AJ 1. - 5. roč.	Slovíčka, poslech, komunikace-tvorba vět, dialog	celoročně
			M 1. -5. roč.	Výhodná automatizace některých poč. výkonů	
	Vyhledávání a třídění informací		PRV 3., PŘ 4. a 5., VL 4. a 5.	Práce s atlasy rostlin a živočichů, hledání na internetu Dějiny naší obce, vlastní-práce kronikou, internetem	podzim a jaro-duben
	Hodnocení svých výsledků		všechny 1. - 5.		celoročně
		Multikulturní výchova	AJ 1. - 5. roč.	Nutnost zvládnutí jazyka	září
K. k řešení problémů	Problémové situace		všechny 1. - 5.	porušení školního řádu-jak postupovat	celoročně
	Informace vhodné k řešení problému		M 1. - 5. roč.	Slovní a geometrické úlohy	celoročně
	Hodnocení svých výsledků Uvědomění si zodpovědnosti	Osobnostní a sociální rozvoj		Chování žáka při i mimo vyučování	celoročně
		Demokratický občan	ŠD, PRV 1. - 3., PŘ 4. a 5.	Principy demokracie, hlasování o činnostech (většina, menšina), práva dítěte, spravedlnost, tolerance, odpovědnost	celoročně
		Enviromentální výchova	PRV 3., PŘ 4. a 5.	Rozvoj lidské společnosti x zachování životního prostředí Ekologie, vztah člověka k přírodě	jaro
K. komunikativní	vyjadřuje se souvisle, výstižně a kultivovaně ústně i		ŠD ČJ sloh 1-5	prosby, žádosti, sdělení, oznámení	celoročně

	písemně				
	naslouchá promlouvám jiných, zapojuje se do diskuse, obhajuje názor využití informačních a komunikačních prostředků		ŠD, ČJ sloh1-5 PRV 13, PŘ 4-5 ŠD, kroužek PC, PRV 1-3, VL 4-5, PŘ 4-5 ČJ sloh1 - 5	Obhajoba zvolené činnosti, postup při konfliktu Učivo ekologie-návrhy řešení, zdůvodnění Využití TV, internetu, novin, encyklopedií-zdroj informací Email, telefon	celoročně jaro celoročně březen-květen
		Mediální v.	ŠD ČJ sloh1-5, čtení1-5	Kritické čtení, vnímání mediálního sdělení (bulvár x zpravodajství), reklama, hlasatelství	květen-červen
K. sociální a personální	chápe potřebu spolupráce s druhými při řešení problému		ŠD všechny předměty1 - 5	Práce ve dvojicích, skupinách	celoročně
	Vytváření příjemné atmosféry v týmu		"	"	celoročně
	Vytváření pozitivní představy o sobě samém		"	"	celoročně

	Osobní rozvoj Sebepoznávání Sebekontrola, sebeovládání Psychohygiena Sociální rozvoj	Osobnost a sociální v.	HV 1-5, PRV 1-3 ŠD Mimo vyuč. Linka důvěry Dětská práva TV1-5, PRV 1-5 Mimo vyuč. ve všech předmětech1 - 5 PRV 1-3 ŠD	Rozvoj schopností poznávat (smysly, paměť, Kimovy hry) Poznávání svých schopností v různých oblastech Organizace vlastního času Hledání pomoci při obtížích, zvládání stresu Řešení konfliktů Vzájemné poznávání Chyby při posuzování lidí dle vzhledu Bezpečnost při jednání s cizími lidmi	duben celoročně září celoročně
	morální		Dětská práva ve všech předmětech1 - 5	Analýza vlastních i cizích problémů Učební problémy	celoročně
K. o občanské	Schopnost vcítění do situace druhých odmítání útlaku a hrubosti	Evropa a globální souvislosti	Mimo vyuč. ŠD PRV 1-3, VL 4-5	Přestávky, 2. sv. válka, genocida	celoročně květen
	Chápání základní ekologických souvislostí	EVVO	PRV 1-3 , PŘ 4 - 5 ŠD	Ekologie, ochrana zdraví	zima, jaro
	Kulturní diference Lidské vztahy	Multikulturní výchova	TV 1-5 HV 1-5 liter., ŠD, PRV 1-3 ČJ sloh1 - 5	Slavní sportovci Poslech hudby jiných národů Díla zahraničních spisovatelů Princip slušného chování Formy spol. styku	celoročně

		Evropa a globální souvislosti	PRV 1-3, VL 4-5	Člověk a jeho svět, země, ve které žijeme	září-listopad
K. p pracovní	Výběr správných materiálů a nástrojů Výsledek hodnotí dle kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ochrany zdraví	Osobnost a sociální v.	PRČ 1-5, VV 1-5 ŠD	Práce na pozemku Výrobky	celoročně

4. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

4. 1. Hodnocení žáků

Hodnocení znamená vyslovení se k hodnotě něčeho se zdůvodněním. Prostřednictvím hodnocení žák získává zpětnou vazbu, tedy informace o tom, jak danou problematiku zvládá, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Je velmi důležité, aby hodnocení vycházelo z jasných cílů a konkrétních kritérií, přesněji řečeno – co a jak se hodnotí.

Způsoby hodnocení

Hodnocení probíhá dvěma základními formami, a to slovním hodnocením a klasifikací.

Ve slovním hodnocení se učitel snaží zcela konkrétně popsat žákovu práci za uplynulé období, jeho konkrétní pokroky, posuny či naopak. Nehodnotí jen konkrétní výkony a výstupy, ale i proces, který k nim vede. Hodnotí se žákovo nasazení, úsilí a osobní přístup a odpovědnost.

Informuje rodiče buď ústně (na svolaných schůzkách či při individuálních návštěvách nebo písemně do žákovských knížek či zápisníků).

Klasifikace známkami se citlivě zavádí již od 1. ročníku. Na rozdíl od jiných škol je naše zkušenost taková, že známka je silně motivující a v kombinaci se slovním hodnocením je nenahraditelná. Rodičům pak podává mnohem přesnější představu o prospěchu dítěte ve škole (slovní hodnocení informuje o konkrétním učivu, ne o úrovni celkového zvládnutí probraného učiva za dané období). Žákům, u kterých byla prokázána specifická porucha učení, je umožněna kombinace obou způsobů, a to klasifikace známkami a slovním hodnocením. Slovní hodnocení se využívá v těch předmětech, kde byla prokázána SPU. Žáci jsou včas seznámeni s termíny kontrolních prací či odevzdávání delších termínovaných úkolů či projektů.

Obecné zásady hodnocení

- hodnocení žáků upravuje Vyhláška č. 48/2005 Sb. - cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak s ní dokáže zacházet, jaké jsou jeho individuální pokroky i nedostatky.
- hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém.
- nedílnou součástí hodnocení je i posouzení chování a projevů žáků.
- důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet k rozdělování spolužáků na úspěšné a neúspěšné).
- každému hodnocení předchází jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení.
- pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SVPU používá hodnocení slovní hodnocení
- u průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, až po sebehodnocení žáků.
- žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě.

Zásady klasifikace

- při klasifikaci uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- přihlíží k věkovým zvláštnostem dítěte a k jeho specifickým potřebám i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat pro určitou indispozici.
- učitel konzultuje specifika žáka s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky.
- učitel dodržuje zásady objektivního přístupu k žákům, nepodléhá subjektivním ani vnějším vlivům.
- učitel může přihlídnout k výsledkům rozhovoru se žákem a zákonnými zástupci.
- učitel rozlišuje pro potřeby klasifikace předměty s převahou teoretického zaměření a předměty výchovného charakteru (za předměty výchovného charakteru se považuje TV, HV, VV a PČ).

- učitel vytváří atmosféru pro sebehodnocení žáků a pro hodnocení žáka žákem.

Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, mluvený projev, grafické, praktické, pohybové)
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- analýzou výsledků činnosti žáka
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce...
- projektové a skupinové práce
- projektové dny celoškolské a projektové dny ročníkové, zařazované na konci školního roku

Stupně hodnocení prospěchu klasifikačními stupni

1 – výborný: Žák bezpečně, přesně a uceleně ovládá požadované učivo a chápe vztahy z něho vyplývající. Samostatně, tvořivě a aktivně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Zřídka se dopouští nepodstatných chyb.

2 – chvalitebný: Žák v podstatě bezpečně, přesně a uceleně ovládá požadované učivo a chápe vztahy z něho vyplývající. Převážně samostatně, tvořivě a aktivně uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Dopouští se jen menších chyb. V malé míře jsou zapotřebí návodné otázky učitele.

3 – dobrý: Žák má ve zvládnutí učiva částečné mezery. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. V činnostech je méně aktivní a tvořivý. Není schopen samostatného souvislého projevu, na návodné otázky většinou odpovídá správně. Je schopen samostatně pracovat pouze podle návodu učitele. Vztahové souvislosti chápe pouze částečně.

4 – dostatečný: Žák má ve zvládnutí učiva závažné mezery. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se vyskytují závažné chyby. V činnostech není aktivní a není tvořivý. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Je schopen samostatně pracovat za soustavné pomoci učitele. Vědomosti jsou povrchní, není schopen je dát do souvislostí.

5 – nedostatečný: Žák si požadované znalosti neosvojil, má v nich závažné mezery. V uplatňování vědomostí se vyskytují velmi závažné chyby. Podstatné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Není schopen pracovat samostatně.

4.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace – vlastní hodnocení školy je významným nástrojem, který nám pomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Jedná se o zjišťování, porovnávání a využití dat charakterizujících stav, kvalitu a efektivnost vzdělávací soustavy. Vlastní hodnocení školy stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Součástí vlastního hodnocení jsou zejména cíle, které si naše škola stanoví v koncepčním záměru rozvoje školy a ve vzdělávacím programu (reálnost, důležitost). Dále pak posouzení, jakým způsobem tyto cíle škola plní s přihlédnutím dalším cílům, uvedených zejména v rámcovém vzdělávacím programu a odpovídajících právních předpisech.

Nástroje evaluace

- řízené rozhovory

- dotazníky pro rodiče, žáky i učitele
- srovnávací testy
- hospitační a kontrolní činnost
- pozorování
- žakovské práce atd.

Ve škole budeme využívat v jednotlivých oblastech různé nástroje.

V jakých oblastech se snažíme o autoevaluaci:

- v podmínkách vzdělávání (materiální, technické, ekonomické, hygienické a další)
- v průběh vzdělávání podle potřeb žáků, RVP a ŠVP; výuka efektivní, dostatečně náročná a rozmanitá, s dostatkem prostoru k vyjadřování žáků vlastními názory, s pestrou škálou výukových nástrojů, se založením na počáteční znalosti žáků a s dostatečným propojením se zkušenostmi z reálného života
- výsledky vzdělávání (vědomosti, dovednosti a postoje žáků)
- v klima školy (podporou žáků, spoluprací s rodiči, vlivem vzájemných vztahů, celkovým klima ve škol
- řízením školy – kvalitou personální práce, vzděláváním pedagogických pracovníků, prací učitelů

Další evaluační oblasti budou stanovovány podle priorit (např. zapojení žáků do života školy, práce s nadanými žáky, integrace žáků se specifickými poruchami učení, používání pestré škály výukových metod, vývoj hodnocení žáků, vytváření prostoru pro jedince a jeho potřeby atp.).

Autoevaluační činnost je základem pro další zvyšování úrovně školy, její rozvoj a obměnu.

Nástroji zjistíme stávající úroveň, což nám umožní stanovit si cíle a způsoby rozvoje školy.

Oblast autoevaluace a cíl	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Průběh realizace ŠVP „Škola plná života“	jednotlivé složky ŠVP (učební plán, vzdělávací obsahy, průřezová témata a jejich TO, projekty uvedené v charakteristice školy, zvolené strategie a naplňování jednotlivých kompetencí), zdali se realizují v souladu RVP ZV.	<p>Učební plán – ústní vyhodnocení pedagogy, řízeným rozhovorem s rodiči žáků</p> <p>Vzdělávací obsahy – pravidelná konzultace pedagogů, vzájemné hospitace pedagogů, konzultace s VÚP Praha</p> <p>Průřezová témata – pravidelná konzultace pedagogů</p> <p>Naplňování jednotlivých kompetencí – vzájemné hospitace – zápis na speciální arch při hospitaci, který sleduje naplňování jednotlivých kompetencí</p> <p>Projekty – řízený rozhovor se žáky a rodiči, reflexní metody</p>	<p>Učební plán – 1. polovina školního roku</p> <p>Vzdělávací obsahy, Průřezová témata, naplňování kompetencí – průběh školního roku</p> <p>Projekty – nejméně 3 x za rok</p>
Hodnocení žáků	<p>Jsou žáci hodnoceni z hlediska výstupů jednotlivých kompetencí?</p> <p>Jsou žáci seznámeni s kritérii pro jejich hodnocení u jednotlivých aktivit, úkolů či projektů?</p> <p>Jsou nástroje hodnocení dostatečně rozmanité?</p> <p>Poskytuje hodnocení žákům informaci, jak svoji práci zlepšit?</p>	<p>konzultace a řízené rozhovory mezi pedagogy školy – konkrétní stanovení kritérií hodnocení u jednotlivých aktivit</p> <p>rozběr jednotlivých typů hodnocení mezi pedagogy i z jiných škol, seminář pro pedagogy – téma Hodnocení</p> <p>zápisy a poznámky pedagogů o jednotlivých kritériích hodnocení</p> <p>dotazník pro žáky a rodiče – téma Hodnocení</p>	<p>konzultace a rozhovory – v průběhu celého roku</p> <p>dotazník pro žáky a rodiče – 3. čtvrtletí školního roku</p>

5. Učební osnovy

Konkretizace pro jednotlivé ročníky a předměty je upřesněn v tematických plánech.

Učební osnovy, tedy výstupy jednotlivých oblastí, respektive oborů (předmětů) jsou rozpracovány do ročníkových výstupů. Jsou materiálem, na kterém se bude soustavně pracovat a který z jednoho školního roku na druhý dozná změn souvisejících jak s pokrokem vědy a techniky, tak se změnami ve společnosti a podobně. Časem bude jistě souviset se změnami v pedagogice, případně s organizačními změnami ve škole. Je pravděpodobné, že v budoucnu bude docházet k dalšímu propojování oborů i oblastí. Učební osnovy volitelných a nepovinných předmětů navazují na učební osnovy oborů – předmětů, ze kterých vycházejí. Jejich program je upřesněn v tematických plánech učitelů.

5. 1. ČESKÝ JAZYK

5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek:

- komunikační a slohová výchova
- jazyková výchova
- literární výchova

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná. V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu. V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život. Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání podporuje i operativní zohledňování specifických vzdělávacích potřeb žáků. Průřezová témata jsou realizována formou různě dlouhých projektů. Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy apod. se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk

Učitelé

- volí cestu ke konkretizovaným výstupům vyučovacího předmětu bez ostrých hranic mezi jazykovou, literární, komunikační a slohovou výchovou
- podporují zvyšování čtenářské gramotnosti žáků
- využívají dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáků, tiskoviny volí přednostně z regionu školy
- volí metody a formy (prezentace, výpočetní technika, vlastní zápisky apod.) práce podporující zájem žáků o mateřský (český) jazyk, vytváří dostatek stimulů pro aktivní práci žáků
- vedou žáky k používání jazykových příruček
- při zadávání slohových prací a výběru témat literární výchovy přihlíží k zájmům žáků a k aktuálním otázkám regionu
- nepřeceňují význam pravopisu, volí jevy základní
- vedou žáky ke zdokonalování jejich vyjadřovacích schopností a dovedností
- rozhodují o výběru a zařazení doplňujícího učiva
- zařazují průřezová témata dle organizace jednotlivých projektů

Žáci:

- dle možností vyhledávají informační zdroje mimo školu, prezentují svou snahu např. na výstavkách či místním zpravodaji
- pracují s vlastními chybami
- využívají automatické opravy textu (starší žáci – PC kroužek).
- své výroky promýšlí, plynule se vyjadřují v mezích slušného chování

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu

Kompetence k řešení problémů

- na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- při řešení problémů učíme žáky používat různé metody (např.: SWOT analýza)
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají

Kompetence komunikativní

- podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa.
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace.
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, počítačová prezentace apod.) - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy veřejnosti, připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu.
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.

Kompetence občanské

- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí

- podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, apod.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura

1. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy - 1. období

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní-písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy - 2. období

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

Učivo

- čtení-praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu)
- věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- naslouchání-praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem)
- věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní-zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- mluvený projev-základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost),
- vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva,
- prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu;
- základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- písemný projev-základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)
- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)
- žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva,
- oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník),
- vypravování

Jazyková výchova

Očekávané výstupy - 1. období

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- odůvodňuje a správně píše: ú/ů dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev
- odůvodňuje a správně píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.

Očekávané výstupy - 2. období

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícestupňová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí
- vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Učivo

- zvuková stránka jazyka-sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- slovní zásoba a tvoření slov-slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- tvarosloví-slovní druhy, tvary slov
- skladba-věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- pravopis-lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

Literární výchova

Očekávané výstupy - 1. období

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy - 2. období

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo

- poslech literárních textů
- zážitkové čtení a naslouchání
- tvořivé činnosti s literárním textem-přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy-literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

5.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje grafickou podobu slova, zrakem odliší tvary stejné a odlišné, určuje pravou a levou stranu, nahoře – dole, vzadu – vpředu, před – za, nad – pod apod. Rozlišuje zvukovou podobu slova, umí určit hlásku na začátku a konci slova, rozdělí slovo na slabiky, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově, dokáže sestavit z hlásek slovo. Čte tiskací i psací písmena (slova, věty) velké i malé abecedy. Dokáže se orientovat na stránce v knize. Rozumí pojmu stránka, řádek, článek, slovo, věta. Skládá slova z přeházených písmen. Doplní chybějící písmena do slov. Umí přečíst slabiky di – dy, ti – ty, ni – ny a slabiky dě – tě – ně – bě – pě – vě – mě. Rozlišuje délku samohlásek. Opisuje správné tvary písmen (slov, vět) psací abecedy. Přepisuje písmena (slova, věty) tiskací abecedy psacím písmem. Vědomě začíná větu velkým písmenem a končí tečkou. Ovládá psací abecedu mimo písmen X, W, Q. Píše opis, přepis a diktát. Kontroluje svůj písemný projev. Na konci roku čte krátká slova plynule, delší slabikuje, správně vyslovuje délku samohlásek. 	Jazyková výchova	<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj prostorové a pravolevé orientace. Rozvoj sluchového vnímání. Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek, a souhláskových skupin Rozvoj artikulačních orgánů, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk). Vyvození a čtení hlásek, slabik, slov a vět. Přípravné a uvolňovací cviky. Psaní vyvozených písmen, slabik a jednoduchých vět. Opis, přepis, diktát. Rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení. Uvědomělé čtení, plynulé spojování slabik a slova. Výslovnost délky hlásek.
<ul style="list-style-type: none"> Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku. Umí tvořit slova, která se rýmují. Vyjadřuje své pocity z přečteného textu. Umí 	Literární výchova	<ul style="list-style-type: none"> Hlasité a tiché čtení, rozvíjení artikulačních orgánů, znělého hlasu, srozumitelné mluvení. Základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, příběh, spisovatel,

<p>naslouchat čtenému textu. Sestaví z několika obrázků osnovu příběhu a vypravuje podle ní. Je schopen drammatizovat scénu příběhu. Nakreslí ilustraci k příběhu. Navštěvuje divadelní představení a hovoří o svých zážitcích.</p>		<p>básník, kniha, čtenář; rým</p> <ul style="list-style-type: none"> • Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, drammatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy – divadelní představení, herec.
<ul style="list-style-type: none"> • Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, neskáče do řeči druhému. Volí vhodné verbální prostředky při řešení situací ve škole i mimo školu. Učí se slušnou formou říkat „ne“. Zkouší si tyto situace nanečisto v podobě scének ve škole. Umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit, poděkovat, vyjádřit jednoduchý vzkaz. Učí se nonverbálnímu vyjadřování (řeč těla). • V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo a hlasitost řeči. • Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. • Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním. 	<p>Komunikační a slohová výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mluvený projev – základy technicky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz; základní komunikační pravidla (oslovení, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky (mimika, gesta) • Písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem). Technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)

Český jazyk a literatura 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova, člení větu na slova, slova na slabiky, slabiky na hlásky. Skládá slova z hlásek, ze slabik slova, ze slov věty. Odlišuje krátké a dlouhé samohlásky. • Vyjmenuje zpaměti abecedu a seřadí slova podle abecedy. Umí hledat v abecedním rejstříku. • Porovnává významy slov. Prakticky využívá slov opačného a podobného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená. Porovnává a třídí slova podle různých hledisek (počet slabik, počet hlásek, význam slova a podobně). Užívá správných tvarů ohebných slov v textu. • Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami. Vyjmenuje nejpoužívanější spojky a spojí věty jednoduché do souvětí. • Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a vybírá vhodné jazykové i zvukové prostředky k jejich tvoření. • Člení slova na hlásky. Vyjmenuje samohlásky krátké a dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké a obojetné. Odůvodní a správně napíše i/y po tvrdých a měkkých souhláskách. • Zdůvodní a správně napíše ve slovech ú/ů. • Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova. Zdůvodní a správně píše slova s párovou souhláskou na konci i uvnitř (b – d, d – t, d' – t', z – s, ž – š, h – ch, v – f). • Píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě mě (mimo morfologický šev). • Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru. Vyhledá a 	<p>Jazyková výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Věta, slovo, slabika, hláska. • Písmeno malé, velké, tiskací a psací. • Abeceda. • Věta a slovo. Slova nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná, souznačná. • Skladba. Věta jednoduchá a souvětí. • Spojky. • Druhy vět. Věta oznamovací, rozkazovací, tázací a přací. • Rozdělení hlásek na samohlásky a souhlásky. Psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách. • Psaní ú/ů. • Psaní souhlásek uprostřed a na konci slova. Souhlásky znělé a neznělé. • Výslovnost a psaní slov se slabikou dě,tě, ně, bě, pě, vě, mě. • Slovní druhy. Podstatná jména, slovesa a předložky. • Psaní velkých písmen.

<p>rozliší podstatná jména, slovesa a předložky. Tvoří s nimi věty.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odůvodňuje a správně píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené textu. Rozlišuje a používá základní literární pojmy. Seznámí se systémem půjčování knih ve veřejných knihovnách. Chodí do divadla a na koncerty. • Poslouchá uvědoměle literární texty. Vypráví, co se mu v knížce líbilo. 	<p>Literární výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Čtení a přednášení literárních textů. Pohádka, hádanka, říkanka, báseň, ilustrátor, divadlo, herec, jeviště, hlediště, režisér, divadelní hra, hlavní postavy. • Poslech literárních textů. Zážitekové • čtení a naslouchání.

Český jazyk a literatura 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• Spojuje jednoduché věty do souvětí, najde základní skladební dvojici. Tvoří k holé větě větu rozvitou.• Dokáže vyhledat slova příbuzná, podobná a protikladná. Třídí slova podle významu.• Umí vyjmenovat vyjmenovaná slova. Přiřadí k nim slova příbuzná. Odůvodní a správně napíše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech.• Třídí slova podle slovních druhů.• Skloňuje podstatná jména a určí u nich rod, číslo a pád.• U sloves určí osobu, číslo a čas.• Časuje slovesa v čase přítomném, minulém i budoucím.	Jazyková výchova	Věta a souvětí. Slovo a skutečnost. Vyjmenovaná slova. Slovní druhy. Podstatná jména. Slovesa.
<ul style="list-style-type: none">• Píše úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy, číslice. Dbá na úpravu psaného textu při zvyšování rychlosti psaní. Se samozřejmostí si kontroluje písemný projev.• Umí napsat a odeslat dopis, pohlednici s dodržáním formy a samostatným napsáním adresy. Popisuje předmět, obrázek, osobu, zvíře, pracovní postup.• Vypravuje podle osnovy (i obrázkové).• Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené náročnosti.• Volí vhodné verbální a neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	Komunikační a slohová výchova	Psaní písmen a číslic. Základní hygienické návyky při psaní. Psaní dopisu, pohlednice a adresy. Popis. Osnova

<p>podle potřeby projevu je obměňuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ve větě vyhledá základní skladební dvojici a rozliší podmět a přísudek. V neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. • Odůvodní a správně napíše i/y v příčestí minulém. • Zdůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách a koncovkách ohebných slov. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Docvičuje plynulost a techniku čtení. Volně reprodukuje text podle svých schopností. • Přednáší vhodné literární texty z paměti. • Snaží se vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby anebo poslechu literárního díla. • Seznamuje se se základními pojmy literární teorie. 	<p>Literární výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu. • Přednes vhodných literárních textů, dramatizace. • Pohádka, hádanka, říkanka, báseň, básník, spisovatel, kniha, ilustrátor, čtenář, divadlo, film, herec, režisér, verš, rým, přirovnání.
<ul style="list-style-type: none"> • Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Odpovídá na otázky v text buď samostatně nebo výběrem z možností. Učí se z textu vybírat hlavní body a důležitá slova. • Procvičuje praktické naslouchání při komunikaci s další osobou. • Zdokonaluje se ve věcném naslouchání (soustředěné a aktivní), reaguje otázkami. • Používá komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz. • Vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. • Dodržuje základní hygienické návyky pro psaní a techniku psaní. • Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. 	<p>Komunikační a slohová výchova Čtení a naslouchání Mluvený projev Písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s textem. • Praktické naslouchání. • Věcné naslouchání. • Pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz. • Telefonický rozhovor. • Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem. Úhledný, čitelný a přehledný písemný projev. • Žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav, oznámení, pozvánka, popis, pracovní postup, jednoduché tiskopisy (podací lístky).

- Rozlišuje spisovná a nespisovná slova a správně je používá.

Český jazyk a literatura 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> Bezpečně určí základní části slova. Ve slově určí kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. Vyznačí slovtvorný základ, jak byla slova odvozena. Tvoří slova pomocí předpon, přípon a koncovek. Odliší předponu a předložku. Píše správně ě a je, mě a mně tam, kde se setká předpona ob- a v- s kořenem na je-. Správně dělí slova na konci řádku. V textu přiměřené náročnosti určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. U podstatných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor. Skloňuje podle vzorů. Samostatně určí druh přídavných jmen. Správně skloňuje přídavná jména tvrdá a měkká. Určuje mluvnické kategorie sloves včetně tvarů podmiňovacího způsobu. Slovesa časuje v čase přítomném, budoucím i minulém, kde správně odůvodní psaní koncovek. Poznává zájmena. Nahrazuje podstatná a přídavná jména zájmeny. Rozlišuje číslovky v textu. Tvoří a v textu vyhledává větu jednoduchou a souvětí. Spojuje věty do souvětí. V souvětí určí počet vět, spojovací výrazy a odůvodní psaní znamének v textu. Využívá interpunkce ve slohovém výcviku (s pomocí Pravidel českého jazyka a Stručné mluvnice české). V textu vyhledává přímou řeč a různé druhy uvozovacích vět, upraví přímou řeč na nepřímou a 	<p>Jazyková výchova</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <p>Tvarosloví</p> <p>Skladba</p>	<ul style="list-style-type: none"> Předpona, kořen, přípona, koncovka. Psaní ě/je, mě/mně. Dělení slov po slabikách. Slovní druhy. Podstatná jména. Přídavná jména. Slovesa. Podmiňovací způsob. Zájmena. Číslovky. Věta jednoduchá a souvětí. Interpunkce u řeči přímé. Podmět vyjádřený a nevyjádřený. Přísudek

<p>naopak, ovládá grafický zápis přímé řeči.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V jednoduché větě rozliší podmět vyjádřený – holý, rozvitý, všeobecný, několikanásobný a podmět nevyjádřený, který dohledá. • Poznává nebo tvoří přísudek holý, rozvitý, slovesný, jmenný a několikanásobný. 		
<ul style="list-style-type: none"> • Vyjádří své dojmy, zaznamená je a seznamuje s nimi ostatní žáky pomocí referátu o knize. • Tvoří vlastní literární text na dané téma. • Rozlišuje různé typy uměleckých i neuměleckých textů. • Seznamuje se s dalšími základními pojmy literární teorie. 	<p>Literární výchova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Referát. • Komédie, tragédie, drama, bajka, povídka, báje, pověst.
<ul style="list-style-type: none"> • Samostatně reprodukuje obsah textu. • Posuzuje úplnost či neúplnost sdělení. • Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého písemného nebo ústního sdělení. Reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta a reprodukuje jeho obsah. • Vede správně dialog, střídá roli mluvčího a posluchače, zdvořile vystupuje. • Učí se rozpoznat manipulativní komunikaci v reklamě. • Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá. • Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. • Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti. 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <p>Čtení a naslouchání</p> <p>Mluvený projev</p> <p>Písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práce s textem. • Omluvenka, inzerát, vzkaz, dopis, zpráva, výpisky, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník). • Osnova vyprávění.

5. 2. Anglický jazyk

5. 2. 1. Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován v prvním až pátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností před psaním a gramatikou.

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí, nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích si vyžádat nebo poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našim
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- využívat anglického jazyka k získávání informací při práci s komunikačními technologiemi

5.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk – 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• Žák umí pozdravit, jednoduše se představí, osloví osobu.• Vyjádří souhlas a nesouhlas.• Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.• Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.• Vede jednoduchý dialog.• Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje.• Užívá různé druhy pozdravu.• Žák představí členy rodiny.• Pojmenuje školní potřeby, určí jejich barvu a počet, použije neurčitý člen a, an.• Umí pojmenovat hry a hračky.• Vyjmenuje běžné části oblečení.• Pojmenuje běžné druhy ovoce a zeleniny, potraviny a nápoje.• Naučí se počítat do deseti.• Porozumí otázce „Kolik je ti let?“ a odpoví na ni.• Vyjádří pocit hladu a žízně.• Pojmenuje některé nadpřirozené bytosti, vánoční předměty.• Zaspívá anglické písně.	<p>Komunikace Slovní zásoba</p>	<ul style="list-style-type: none">• Běžné pozdravy• Jednoduchá sdělení• Domov• Rodina• Škola• Oblékání• Hračky• Čísla• Barvy• Zvířata• Vánoce

Anglický jazyk - 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• Žák umí pozdravit, rozloučit se, jednoduše se představí, osloví osobu.• Vyjádří souhlas a nesouhlas.• Rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.• Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.• Vede jednoduchý dialog.• Rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje.• Užívá různé druhy pozdravu.• Žák představí členy rodiny.• Pojmenuje školní potřeby, určí jejich barvu a počet, použije neurčitý člen a, an.• Umí pojmenovat hry a hračky, zvířata, členy rodiny...• Vyjmenuje běžné části oblečení.• Pojmenuje běžné druhy ovoce a zeleniny, potraviny a nápoje.• Naučí se počítat do deseti.• Porozumí otázce „Kolik je ti let?“ a odpoví na ni.• Vyjádří pocit hladu a žízně.• Pojmenuje některé nadpřirozené bytosti, vánoční předměty.• Zaspívá anglické dětské písně.	<p>Komunikace Slovní zásoba</p>	<ul style="list-style-type: none">• Běžné pozdravy, představení• Poděkování• Domov• Rodina• Škola• Oblékání• Hobby, koníčky• Zvířata• Čísla• Vánoce a další svátky (Velikonoce)

Anglický jazyk - 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Ví, v jakou denní dobu použít který pozdrav, který při setkání a loučení • Umí se představit a zeptat se na jméno. • Sdělí, které zvíře, věc vlastní a zeptá se na totéž. • Zeptá se a odpoví, kolik je hodin (celé hod.). • Sdělí, jakou činnost právě vykonává. • Zadá jednoduché příkazy. • Se spolužákem předvedou jednoduchý rozhovor-každý z nich říká alespoň 2 věty. • Ukáže a pojmenuje jednotlivé části těla, oblečení. • Umí pojmenovat a přečíst základní barvy. • Vyjmenovat a přečíst číslice do 20, tvořit příklady na sčítání a odčítání do 20. • Umí vyjmenovat, přečíst a napsat nejbližší členy rodiny-matka, otec, bratr, sestra, syn, dcera. • Umí pojmenovat a přečíst některá-nejčastěji chovaná zvířata, pěstované ovoce a zeleninu. • Naučí se osobní zájmena. • Umí použít polohové předložky-ON, IN, UNDER. • Umí vyčasovat a použít sloveso TO BE a TO HAVE GOT v přítomném čase Vytvoří otázku prohozením slovosledu u těchto sloves. • Rozumí větě, ve které je použit čas průběhový. • Zadá a splní jednoduchý příkaz. • Chápe rozdíl CAN x CAN'T, I LIKE x I DON'T LIKE • Učí se číst a rozumět jednoduchému textu. • Občasné chyby jsou tolerovány – a opravovány. • Běžně užívaná slova (barvy, rodina, zájmena, čísla do 20, některá zvířata) umí psát správně z paměti. • Ostatní píše přepisem a skládáním slabik. 	<p>Komunikace Slovní zásoba Mluvnice Čtení Psaný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Běžné pozdravy • Základní barvy • Základní číslovky • Lidé a jejich činnosti • Rodina • Tělo, oblečení • Základní barvy • Základní číslovky • Rodina • Zvířata, zelenina, ovoce, hračky • Lidé a jejich činnosti • Předložky • Slovesa TO BE, TO HAVE GOT • Zvířata, oblečení, ovoce, zelenina • Jednoduché věty. • Mluvnice • Slovní zásoba.

Anglický jazyk – 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• Ví, v jakou denní dobu použít který pozdrav, který při setkání a loučení.• Umí se představit a zeptat se na jméno, věk, odkud je (z jakého státu).• Sdělí, které zvíře, věc vlastní a zeptá se na totéž.• Zeptá se a odpoví, kolik je hodin (celé hod., půl a čtvrt), jaký je dnes den.• Sdělí, jakou činnost právě vykonává.• Zadá jednoduché příkazy.• Utvoří 3-4 věty o svém kamarádovi (členu rodiny, zvířeti).• Sestaví se spolužákem rozhovor – každý říká alespoň 3 věty.• Předvede scénku – nakupování.• How much?• Ukáže a pojmenuje jednotlivé části těla, oblečení.• Vyjmenovat a přečíst číslice do 100, tvořit příklady na sčítání a odčítání do 100.• Umí vyjmenovat, přečíst a	<p>Komunikace Slovní zásoba Mluvnice Čtení Psaný projev</p>	<ul style="list-style-type: none">• Pozdravy• Státy• Základní číslovky• Dny v týdnu• Lidé a jejich činnosti• Tělo, oblečení• Barvy• Základní číslovky do 100• Rodina• Zvířata, zelenina, ovoce, hračky• Lidé a jejich činnosti• Předložky• Slovesa TO BE, TO HAVE GOT• Zvířata, oblečení, ovoce, zelenina• WHAT, WHERE , WHO.• Jednoduché texty.• Jednoduché věty.

napsat nejbližší členy rodiny-
matka, otec, bratr, sestra, syn,
dcera.

- Umí pojmenovat a přečíst některá- nejčastěji chovaná - zvířata , pěstované ovoce a zeleninu.
- Umí užít člen určitý a neurčitý.
- Umí vytvořit množné číslo u pravidelných podstatných jmen.
- Umí použít polohové předložky-ON, IN, UNDER, NEXT TO, ABOVE
- Naučí se zájmena přivlastňovací (my, your, his, her, its, our, they).
- Umí vyčasovat a použít sloveso TO BE a TO HAVE GOT (zápor, tvar plný i zkrácený v přítomném čase).
- Vytvoří otázku s WHO, WHERE, WHAT.
- Umí vytvořit čas přítomný průběhový-rozumí větě, ve které je použit.
- Zadá jednoduchý příkaz. Rozumí a splní jednoduchý příkaz.
- Umí použít slovesa CAN x CAN'T , I LIKE x I DONT LIKE
- Naučí se abecedu.
- Umí používat abecedu –

vyhláskovat své jméno,
jednoduchá běžně užívaná
slova.

- Učí se číst a rozumět
jednoduchému textu.
- Občasné chyby jsou tolerovány
– a opravovány.
- Běžně užívaná slova (všechny
tvary sloves TO BE a TO HAVE
GOT, barvy, rodina, zájmena
osobní i přivlastňovací, čísla do
100, některá zvířata) umí psát
správně zpaměti.
- Ostatní píše přepisem a
skládáním slabik.

Anglický jazyk – 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Ví, v jakou denní dobu použít který pozdrav, který při setkání a loučení. • Umí se představit a zeptat se na jméno, věk, odkud je (z jakého státu). • Sdělí, které zvíře, věc vlastní a zeptá se na totéž • Zeptá se a odpoví, kolik je hodin • (hodiny a minuty), jaký je dnes den. • Sdělí, jakou činnost právě vykonává. • Zadá jednoduché příkazy. • Utvoří 4-5 vět o svém kamarádovi (členu rodiny, zvířeti). • Sestaví se spolužákem rozhovor – každý říká alespoň 5 vět. • Předvede scénku – nakupování. • HOW MUCH x HOW MANY • Ukáže a pojmenuje jednotlivé části těla, oblečení. • Umí pojmenovat a přečíst barvy. • Vyjmenovat a přečíst číslice do 100, tvořit příklady na sčítání a odčítání do 100. • Umí vyjmenovat, přečíst a napsat členy rodiny. Umí pojmenovat a přečíst některá zvířata, pěstované ovoce a zeleninu. • Umí užít člen určitý a neurčitý, THIS x THESE • Umí vytvořit mn. Číslo u pravidelných podst.jm. • naučí se al. 5 nepravidelných podstatných jmen v množném čísle. • Umí použít předložky IN x AT. • Naučí se polohové předložky: BETWEEN, OPPOSITE, IN FRONT OF, BEHIND. 	<p>Komunikace Slovní zásoba Mluvnice Čtení Psaný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pozdravy • Státy • Základní číslovky • Dny v týdnu • Lidé a jejich činnosti • Tělo, oblečení • Barvy • Základní číslovky do 100 • Rodina • Zvířata, zelenina, ovoce, hračky • Lidé a jejich činnosti • Předložky • Sloveso DO • Zvířata, oblečení, ovoce, zelenina • Delší texty. • Slovní zásoba. Jednoduché texty.

• Umí vyčítat a použít sloveso DO (zápor, tvar plný i zkrácený) v přítomném čase.• Vytvoří otázku pomocí slovesa DO.• Umí vytvořit čas přítomný prostý. Chápe rozdíl mezi časem prostým a průběhovým.• Zadá jednoduchý příkaz. Rozumí a splní jednoduchý příkaz.• Umí použít slovesa MUST, CAN x CAN'T,• LIKE x DONT LIKE, tvar LET'S• Umí vytvořit přivlastnění.• Aktivně umí používat abecedu.• Učí se číst a rozumět jednoduchému textu.• Občasné chyby jsou tolerovány – a opravovány.• Dává se již větší důraz na psaní. Slova užívaná již ve 3. a 4. roč. by žák měl psát bez chyb.		

5. 3. Matematika

Vyučovací předmět matematika

5.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy:

1. stupeň—číslo a početní operace, závislosti, vztahy a práce s daty, geometrie v rovině a v prostoru, nestandardní aplikační úlohy a problémy. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Vyučovací předmět Matematika se vyučuje na 1. stupni v 1. - 5. ročníku v minimální hodinové dotaci 20 hodin.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika

Kompetence k učení

Vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení Vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti než známka na vysvědčení.

- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem vyučovací hodiny, na konci vyučovací hodiny vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“
- učíme práci s chybou
- učíme žáky využívat matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech—odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjíme paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

- u žáků rozvíjíme abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si využíváním základních matematických pojmů a vztahů

Kompetence k řešení problému

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou-problém není hrozba, ale výzva“)
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- při řešení problémových úloh učíme žáky provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledku, volbě správného postupu k řešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- při komunikaci v rámci vyučovacího předmětu Matematika, vedeme žáky k tomu, aby využívali vhodné matematické symboliky, početních operací, algoritmů a správných metod řešení
- jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné postupy
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel a k plnění svých povinností a závazků

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plní si své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích.
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- kázeňské přestupky řešíme individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme
- vedeme žáky k věcnému řešení problémů
- jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, příkladně plníme své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace - 1. stupeň

Číslo a početní operace

Očekávané výstupy - 1. období

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru,
- vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Očekávané výstupy - 2. období

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

Učivo

- obor přirozených čísel
- zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa
- násobilka
- vlastnosti početních operací s přirozenými čísly
- písemné algoritmy početních operací

Závislosti, vztahy a práce s daty

Očekávané výstupy - 1. období

- orientuje se v čase, převádí jednotky času v běžných situacích
- opisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Očekávané výstupy - 2. období

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Geometrie v rovině a v prostoru

Očekávané výstupy - 1. období

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa;
- nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- ve čtvercové síti narýsuje čtverec a obdélník
- narýsuje libovolný trojúhelník, změří délku stran
- vypočítá obvod sečtením délek stran
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy - 2. období

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti-útvary překládáním papíru

Učivo

- základní útvary v rovině-lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- základní útvary v prostoru-kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Očekávané výstupy - 2. období

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Učivo

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce a prostorová představivost

5.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Matematika

Matematika 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• zapíše čísla 0-20, rozliší číslice tiskací a psací• doplní chybějící čísla v řadě• podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně• spočítá prvky daného souboru do 20 (včetně)• vytvoří skupinu s daným počtem prvků• sčítá a odčítá v oboru 0-10, 10-20• řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel• řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0-20 bez přechodu desítky řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu: o x více (méně) v oboru do 20• porovná přirozená čísla ($>$ $<$ $=$)• zobrazí číslo na číselné ose	Čísla 0-20	<ul style="list-style-type: none">• orientace na číselné ose• čtení a psaní čísel• porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno• znaménka: $>$ $<$ $=$ $+$ $-$• součet čísel bez přechodu desítky• rozdíl čísel bez přechodu desítky• počítání předmětů v daném souboru• vytvoření souboru s daným počtem prvků• řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel• sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku• komutativnost sčítání• řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání• řešení slovních úloh s využitím vztahů o n více, o n méně
<ul style="list-style-type: none">• orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole• porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší• rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh• rozezná krychli, kvádr, válec, kouli, pomocí stavebnice sestrojí jejich modely; uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí	Geometrie	<ul style="list-style-type: none">• geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned• před, hned za, nahoře, dole• menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký• rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh• tělesa: krychle, kvádr, válec, koule• skládání obrazců z geometrických tvarů• stavění staveb ze stavebnice

Matematika 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9, ...) • spočítá prvky souboru do 100 (včetně) • vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100 • porovná čísla do 100, používá symboly: > < = • zaokrouhlí dané číslo na desítky • orientuje se na číselné ose • sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku • užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh • řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 • řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 • řeší slovní úlohy s využitím vztahů: o x více, o x méně, v oboru do 100 • užívá spoje násobitek 2, 3, 4, 5, 6 • dělí v oboru násobitek 2, 3, 4, 5, 6 • řeší slovní úlohy na násobení a dělení • řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) • řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy x krát více, x krát méně • rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda • čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídane, oběda, večeře, 	Číselný obor 0-100	<ul style="list-style-type: none"> • čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, • po desítkách do 100 • řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel • zaokrouhlování čísel na desítky • součet a rozdíl čísel • počítání s použitím závorek • sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 • sčítání a odčítání násobků deseti • řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání • počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny • názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů • násobení jako opakované sčítání • násobek, činitel, záměna činitelů • násobilky 2, 3, 4 a 5, automatizace násobitek, řady • násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobitek, • vztahy mezi násobením a dělením, • řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobitek • řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x krát, x krát více • orientace v čase, den = 24 hodin, 1 hodina = 60 minut, • 1 minuta = 60 sekund

délku spánku apod.		
<ul style="list-style-type: none"> • Vyznačí a pojmenuje body, kreslí křivé čáry, narýsuje úsečku dané velikosti, změří délku úsečky (m, dm, cm) • rozezná geometrická tělesa v praxi • sestrojí model krychle, kvádru, koule, válce 	Geometrie	<ul style="list-style-type: none"> • práce s pravítkem • úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar • rýsování úseček • jednotky centimetr, decimetr, metr • délka úsečky, měření délky úsečky • označení bodů a úseček • modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy

Matematika 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • čte a píše trojciferná čísla • vytvoří soubor s daným počtem prvků do 1000, - vyznačí čísla na řádovém počítadle • zakreslí obraz daného čísla na číselné ose • porovná čísla do 1000 (porovnání typu 764 a 768, 764 a 784, 764 a 864) • používá sčítání a odčítání v oboru do 1000 při řešení praktických úloh • písemně sčítá a odčítá alespoň dvě trojciferná čísla, provádí kontrolu svého výpočtu • řeší slovní úlohy na porovnání dvouciferných čísel, trojciferných čísel, sčítání a odčítání dvouciferných čísel, trojciferných čísel, na vztahy o x více, o x méně, užívá jednoduché rovnice • užívá spoje všech násobílek malé násobilky • násobí z paměti dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech (16×4, 2×17), násobí písemně trojciferné číslo jednociferným • dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobílek, určí neúplný podíl a zbytek ($15 : 4$, $51 : 6$, $40 : 9$, $87 : 8$, ...) • řeší slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným • odhadne výsledek, řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů x krát více, x krát méně 	<p>Číselný obor 0-1000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • číselná řada, zápis čísel, číselná osa, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách • znázornění trojciferných čísel na číselné ose, čtení a zápisy trojciferných čísel • porovnávání čísel, porovnávání čísel pomocí číselné osy • řešení úloh na porovnávání trojciferných čísel • zaokrouhlování čísel na stovky a desítky • rozklad čísla v desítkové soustavě • součet a rozdíl čísel • sestavení jednoduchých rovnic • sčítání a odčítání násobků sta • písemné algoritmy sčítání a odčítání • sčítání a odčítání bez přechodu násobků sta • sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta • písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledku záměrou sčítanců • písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním • řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání, užití jednoduchých rovnic • odhad a kontrola výsledku • násobilky 6, 7, 8, 9, dělení v oboru těchto násobílek, • automatizace všech spojů násobení a dělení v oboru násobílek násobení 10 • násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným • dělení se zbytkem • součin, podíl, zbytek • pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobílek • násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel • užití závorek

		<ul style="list-style-type: none"> • řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými • početními výkony • rozlišování sudých a lichých čísel
<ul style="list-style-type: none"> • označí bod, krajní body úsečky, změří délku úsečky s přesností na milimetry • přímka, polopřímka, pol. opačné, průsečík dvou přímek • sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr, • ve čtvercové síti sestrojí čtverec, obdélník • úhelníky-pojmenuje, narýsuje víceúhelníky • sestrojí násobek úsečky, součet a rozdíl 2 úseček • určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran, u čtverce • převede jednotky délky: km na m, m na dm, cm, mm, dm na cm, mm, cm na mm • pomocí stavebnice (dostupných materiálů) sestrojí modely staveb tvaru kvádru, krychle, sestrojí kružnici s daným středem a poloměrem • chápe rozdíl kruh x kružnice 	Geometrie	<ul style="list-style-type: none"> • přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, • různoběžky, rovnoběžky • rovinné obrazce: trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec, obdélník • strana rovinného obrazce, obvod • rýsování přímek, označování průsečíku různoběžek • vyznačování polopřímek • kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti • jednotky délky: milimetr, kilometr • měření úseček s přesností na milimetry, odhad délky úsečky • rýsování úsečky dané délky, např. v centimetrech a milimetrech • měření délek stran rovinných obrazců, převody jednotek délky • výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran • provádění odhadů délek různých úseček a vzdáleností • modelování staveb tvaru kvádru, krychle apod. (užívání stavebnice, krabiček)

Matematika 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících • porovná čísla do 1 000 000 a řeší nerovnice typu $452\,620 < m < 553\,000$ • zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky • rozkládá čísla v desítkové soustavě např. $3757 = 3 \times 1000 + 7 \times 100 + 5 \times 10 + 7 \times 1$ • pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např. 8400-6200, 9 00 000 – 740 000 • písemně sčítá a odčítá (sčítat alespoň tři čísla, odčítat od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo) • pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 jednociferným číslem • písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem • písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu • provádí kontrolu pomocí kalkulačky • zjistí údaje z diagramu, sestaví jednoduchý diagram • řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru, řeší-slovní úlohy se vztahy o x více (méně), x krát více (méně) • řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony • zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000, a jednoduché složeniny – 	<p>Číselný obor 0-1 000 000</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čtení a zápis čísel, číselná osa • zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících • porovnávání čísel do 1000 000, řešení jednoduchých nerovnic • zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky • sčítání a odčítání čísel v daném oboru, sčítání a odčítání • z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např. $2\,700 + 4\,600$ • vztahy mezi sčítáním a odčítáním • násobení a dělení čísel v daném oboru, vztahy mezi násobením a dělením • pamětné násobení a dělení jednociferným číslem • písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, kontrola výpočtu • práce s kalkulačkou, provádění kontroly • písemné dělení jednociferným dělitelem, kontrola násobením • pořadí početních výkonů • slovní úlohy na porovnání čísel, na početní výkony, na vztahy o x více, méně, x krát více, méně • užívání závorek • římské číslice • diagram, zjišťování údajů z diagramu, sestavení jednoduchého diagramu • celek, část, zlomek • polovina, čtvrtina, pětina, desetina, pomocí obrázků určovat části celku • řešení a vytváření slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku • vytvoření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny

<p>LXIII, XCI</p> <ul style="list-style-type: none"> • názorně vyznačí a vypočítá $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, celku • řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, ...desetiny z daného celku • sečte a odečte zlomky se stejným jmenovatelem 		<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché případy sčítání zlomků se stejným jmenovatelem
<ul style="list-style-type: none"> • určí vzájemnou polohu dvou přímek • sestrojí rovnoběžku s danou přímkou • sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce • narýsuje pomocí kolmice a rovnoběžek čtverec, obdélník, sestrojí trojúhelník s danou délkou stran pomocí kružítka • plocha, úhel • narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem, bod náleží x nenáleží kruhu, kružnici • pozná souměrný útvar • nakreslí souměrný útvar • určí osu souměrnosti překládáním • určí obvod a čtverce a obdélníku a jeho obsah pomocí čtvercové sítě • vymodeluje kvádr a krychle z dané sítě 	<p>Geometrie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, • průsečík, kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, • vyznačování průsečíku • kolmice, kolmost, rýsování kolmice, pomocí trojúhelníku s • ryskou • kružnice, kruh střed a poloměr kružnice, rýsování kružnice s • daným středem a s daným poloměrem • osa souměrnosti, určování os souměrnosti, překládání papíru • na obrázcích, souměrné tvary • rovnoramenný trojúhelník, rovnostranný trojúhelník • souměrné útvary ve čtvercové síti, konstrukce souměrného • útvaru ve čtvercové síti • modelování kvádru a krychle ze sítě, • síť kvádru a krychle rozložením krabíčky • jednotky obsahu: cm^2, mm^2, m^2

Matematika 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • porovná přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose • řeší jednoduché nerovnice v oboru do miliardy • zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky • sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti (příklady typu $6\,300 + 7500\,000$, $2300\,000 - 6\,000$) • písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla • písemně násobí až čtyřciferným činitelem • písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu násobením i na kalkulačce • řeší jednoduché a složené slovní úlohy, řešené jednou nebo dvěma početními operacemi • odhadne výsledek, posoudí jeho reálnost • přepíše a přečte větší čísla zapsaná římskými číslicemi a naopak • doplní řady čísel, tabulky • čte a sestaví sloupkový diagram • sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic • zapíše a přečte desetinné číslo, řádu desetin a setin, zobrazí desetinné číslo na číselné ose • zaokrouhlí desetinné číslo (řádu desetin) na celé číslo • písemně sečte a odečte desetinné číslo řádu desetin a setin • užívá desetinné číslo v praktických situacích • vyjádří setinu zlomkem a desetinným číslem 	<p>Číselný obor 0-1 000 000 000, desetinná čísla, tabulky, grafy, diagramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posloupnost přirozených čísel, číselná osa • zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě • čtení a zápis čísel do miliardy, zobrazování na číselné ose • porovnávání přirozených čísel, řešení jednoduchých nerovnic • zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky • pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel • pamětné násobení a dělení přirozených čísel • písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel • písemné odčítání dvou přirozených čísel • písemné násobení až čtyřciferným činitelem • písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem • řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony • odhad a kontrola výpočtů, práce s kalkulačkou, • posouzení reálnosti výsledku • užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) • římské číslice, přepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi • grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu • orientace v jednoduchých situacích, vyjádření části celku, • zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem, desetina, setina • vyjádření setiny: zlomkem a desetinným číslem • praktické modely desetinných čísel (peníze) • písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin

<ul style="list-style-type: none"> • narýsuje obdélník, čtverec, pravouhlý trojúhelník • vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce • převádí jednotky obsahu m², dm², cm², mm² • vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn • řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku, čtverce, povrchu kvádru a krychle 	<p>Geometrie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • konstrukce obdélníku a čtverce • výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce • další jednotky obsahu: a, ha, km², mm² • rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem • rýsování pravouhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku • výpočet povrchu krychle a kvádru sečtením obsahů jejich podstav a stěn
<ul style="list-style-type: none"> • doplní číselnou a obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje • doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice • rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány • řeší slovní úlohy úsudkem a logikou 	<p>Nestandardní aplikované úlohy a problémy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost

5.4. Prvouka

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka je členěn do šesti tematických okruhů, které tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme-žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi. V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí. V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky. V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Dopravní výchova-30% obětí dopravních nehod jsou chodci a cyklisté. Proto dáváme velký důraz na výchovu k zodpovědnosti, ohleduplnosti a na znalost dopravních předpisů pro chodce a cyklisty. Vedeme

děti k pochopení nutnosti vidět a být viděn (používání reflexních pomůcek a osvětlení), používání ochranných pomůcek-při jízdě na in-line bruslích, kole, ale i v autě. Uvědomujeme si, že žáci jsou budoucí řidiči motorových vozidel a je proto nutné, aby si osvojili správné návyky a chování v silničním provozu.

Pro nácvik bezpečné jízdy na kole je velmi důležitá návštěva dopravního hřiště (obvykle 3. + 4. r.).

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1. až 2. ročníku ve 2hodinové týdenní dotaci, ve třetím ročníku ve 3 hodinách (potřeba důkladného probrání pravidel silničního provozu pro cyklisty-většina žáků jezdí i na silnici, uspořádání dopravní soutěže a návštěva dopravního hřiště si vynutilo navýšení o 1 hod. týdně).

Nezanedbatelná část výuky probíhá mimo budovu školy-v blízkém okolí školy, na dopravním hřišti v Třebovici, v různých částech obce., na dopravním hřišti.

K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Prvouka

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, motivujeme je pro celoživotní učení
- podporujeme samostatnost a tvořivost
- ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- učíme trpělivosti, povzbuzujeme.

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- učíme žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování.
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému.
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně sledujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdořilé projevy chování žáků
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- učíme žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků.
- podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy.
- respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- v žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec
- vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.
- respektujeme osobnost žáka a jeho práva.
- budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole.
- chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce.
- důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- učíme žáky pracovat přiměřeným pracovním tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých.

Očekávané výstupy - 1. období

Místo, kde žijeme

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Očekávané výstupy - 2. období

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- zvládá bezpečně základní pravidla silničního provozu pro cyklisty
- rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo

- domov-prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola-prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
- obec (město), místní krajina-její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- dopravní výchova – 1. - 2. roč. Chodec, 3. -4. r Cyklista
- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- naše vlast-domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- mapy obecně zeměpisné a tematické-obsah, grafika, vysvětlivky

Očekávané výstupy - 1. období

Lidé kolem nás

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Očekávané výstupy - 2. období

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky, rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)
- rodina-postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- soužití lidí-mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- chování lidí-vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie
- právo a spravedlnost-základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví-soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek, peníze
- kultura-podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- základní globální problémy-významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

Očekávané výstupy - 1. období

Lidé a čas

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu,
- interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Očekávané výstupy - 2. období

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá internetu, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Učivo

- orientace v čase a časový řád-určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období
- současnost a minulost v našem životě-proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky-péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti-minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Očekávané výstupy - 1. období

Rozmanitost přírody

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Očekávané výstupy - 2. období

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusů

Učivo

- látky a jejich vlastnosti-třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- voda a vzduch-výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- nerosty a horniny, půda-některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

- rostliny, houby, živočišné-znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- životní podmínky-rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- rovnováha v přírodě-význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody-odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

Očekávané výstupy - 1. období

Člověk a jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy - 2. období

- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích
- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- bezpečná znalost základních dopravních předpisů, se kterými se cyklista běžně setká
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví

Učivo

- lidské tělo-životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy-rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)
- péče o zdraví, zdravá výživa-denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena - stres a jeho rizika; reklamní vlivy
- návykové látky a zdraví-odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače
- osobní bezpečí-bezpečné chování v rizikovém prostředí, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
- situace hromadného ohrožení

Dopravní výchova

Očekávané výstupy 1. - 2. r.

- Zvládá bezpečnou chůzi po chodníku, na stezce pro chodce
- Rozeznává dopravní značky pro chodce
- Bezpečně překoná silnici po přechodu, bez přechodu, se světelnými signály
- Rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru

- V modelových situacích a při výjezdu školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky
- Zná a používá bezpečnou cestu do školy, popř. označí a popíše nebezpečné místo

Učivo 1. – 2. r. probírané podle učebnice Chodec

- silniční provoz-kdo je účastníkem silničního provozu a vztahy mezi nimi
 - chodník a stezka pro chodce – správné chování, základní pravidla, značky pro chodce
 - silnice-základní pravidla chůze po silnici, reflexní pomůcky
 - místo pro hru – umí určit bezpečné a nebezpečné místo pro hru, pro jízdu (kolo, koloběžka, in-line brusle...)
 - přecházení silnice – po a bez přechodu, se světelnými signály
 - cestování – použití autosedačky a bezpečnostních pásů při jízdě autem, výstup a nástup
- Cestování hromadnými dopravními prostředky (základní pravidla slušného a bezpečného chování, výstup a nástup
- cesta do školy-konkrétní situace a nebezpečí, poslouchej, dívej se, přemýšlej

Očekávané výstupy 3. r.

- Ovládá pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty
- Zná výbavu cyklisty pro bezpečnou jízdu (chrániče, reflexní vesta a další doplňky)
- Zná povinné vybavení jízdního kola
- Učí se zvládat bezpečnou jízdu na kole (vjezd do vozovky, zatáčení, překonání mírné nerovnosti, odbočování, předjíždění)
- Chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu
- Fiktivně-dokáže přivolat pomoc k dopravní nehodě
- Zná důležitá telefonní místa

Učivo 3. r. probírané podle učebnice Cyklista

- výbava – povinná a doporučená výbava pro cyklistu a jízdní kolo
- jízda na jízdním kole – technika jízdy (zatáčení, odbočování, překonání nerovností)
- bezpečná cesta – bezpečná místa pro jízdu na kole (obytná zóna, stezka pro cyklisty)
- cyklista na silnici a křižovatce – VIDĚT A BÝT VIDĚN – zřetelné označení kola i cyklisty
- zastavování, předjíždění, odbočování, objíždění, vjezd na vozovku
- částečná znalost dopravních předpisů a dopravních značek
- řešení přednosti v jízdě u jednoduchých typů křižovatek a na kruhovém objezdu
- vztahy mezi účastníky silničního provozu
- v ohrožení-modelově: řešení krizových situací, prokázání znalosti důležitých telefonních čísel

5.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu prvouka

Prvouka 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • popíše bezpečnou cestu do školy, uplatňuje pravidla chůze po silnici a po chodníku, zná a uplatňuje pravidlo pro bezpečné přecházení silnice • rozlišuje bezpečné a nebezpečné místo pro hru • bezpečně překoná silnici se světelnými signály • uplatňuje pravidla správného chování v hromadných dopravních prostředcích (autobus, vlak) • v modelových situacích prokáže znalost bezpečného cestování autem • zvládnutí základů první pomoci 	<p>Dopravní výchova Chodec</p> <p>První pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • účastník silničního provozu • pojmy jako chodník, silnice, hřiště – jak se kde chováme, přecházení silnice na přechodu a bez něj, reflexní doplňky • kde si můžeme hrát • bezpečná cesta do školy <ul style="list-style-type: none"> • seznámení a zvládnutí základů první pomoci
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, situaci modeluje • rozpozná svoji školu a spolužáky • určí svoje pracovní místo • uvede svoji adresu, zajímavosti v místě bydliště 	<p>Místo, kde žijeme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy • domov – prostředí domova

<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje členy své rodiny a popíše jejich roli • vyjmenuje dobré a špatné vlastnosti lidí • rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině • uvede přirozené odlišnosti spolužáků, projevuje k nim toleranci • modeluje své chování ve třídě, ve školní jídelně, v dopravním prostředku, kině apod. 	Lidé kolem nás	<ul style="list-style-type: none"> • rodina-postavení jedince v rodině, • role členů • blízké příbuzenské vztahy • mezigenerační vztahy • chování lidí – vlastnosti lidí • pravidla slušného chování
<ul style="list-style-type: none"> • uvede ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti • uvede svůj režim dne s časovými údaji • charakterizuje roční doby z hlediska života v rodině, zvyků a činností členů rodiny 	Lidé a čas	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase – měsíce, dny, celé hodiny, určování času, kalendář • režim dne • roční doby
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích • roztrídí některé přírodniny podle nápadných znaků 	Rozmanitost přírody	<ul style="list-style-type: none"> • den a noc • změny v přírodě v ročních obdobích
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady dětských her, objasní význam hry pro dítě • popíše základní stavbu lidského těla • uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života • vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, úraz • na příkladech uvede, jak lze preventivně předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby • v modelových příkladech předvede přivolání pomoci, způsoby léčby běžných onemocnění 	Člověk a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – základní stavba • péče o zdraví – pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena • osobní bezpečí – ochrana proti zneužívání • dopravní výchova Chodec

Prvouka 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> bezpečně zná a dodržuje správné dopravní návyky chodce, zná značku „Stezka pro chodce“ a její význam rozezná vybrané značky pro chodce používá bezpečná místa pro hru a reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu rozliší různé dopravní prostředky a uplatňuje pravidla správného chování v nich, zapíše adresu domů, adresu školy <ul style="list-style-type: none"> seznámení a zvládnutí základů první pomoci 	Dopravní výchova „Chodec“ Místo, kde žijeme První pomoc	<ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi účastníky silničního provozu význam značky „Stezka pro chodce“, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen“ pohyb po silnici, reflexní doplňky, osvětlení krajnice používání ochranných pomůcek při jízdě na koloběžce, kole, in-line bruslích, skateboardu pravidla pro přecházení – silnice bez přechodu, s přechodem, světelnými signály cestování dopravními prostředky – chování a bezpečná jízda v autobusu, vlaku, osobním automobilu, cesta na určené místo, dopravní značení orientace v místě bydliště a okolí školy <ul style="list-style-type: none"> seznámení a zvládnutí základů první pomoci
<ul style="list-style-type: none"> popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi uvede a popíše povolání rodičů zapíše datum narození vyjmenuje a popíše různá povolání a pracovní činnosti, vysvětlí potřebu různosti lidí a jejich povolání pro společnost v modelových situacích předvede základní pravidla slušného chování ve společnosti a rodině objasní termíny: ohleduplnost, kamarádství uvede příklady tolerance k nedostatkům a přednostem spolužáků 	Lidé kolem nás	<ul style="list-style-type: none"> život a funkce rodiny práce fyzická a duševní, zaměstnání soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným obchod a firmy chování lidí – principy demokracie
<ul style="list-style-type: none"> orientuje se v čase – na příkladech porovná minulost a současnost rozliší kalendářní a školní rok, vymezí týdny, dny, hodiny, minuty stanoví denní režim vhodný pro dítě, vymezí v něm vhodné 	Lidé a čas	<ul style="list-style-type: none"> současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby

<p>pracovní a odpočinkové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede významné kulturní a historické památky a události regionu, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, kde žije • uvede příklady zvyků a práce lidí, soužití lidí 		<ul style="list-style-type: none"> • průběh lidského života, státní • svátky a významné dny
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě • popíše ohleduplné chování k přírodě • pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata, • rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce • navrhne způsob pomoci živočichům v přírodě za nepříznivých situací 	Rozmanitosti přírody	<ul style="list-style-type: none"> • roční období a změny v přírodě • ochrana přírody – odpovědnost lidí
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí péči o sluch a zrak, vysvětlí rozdíly předškolního, školního a dospělého věku • popíše prevenci nemocí a úrazů • předvede ošetření drobného poranění • uvede příklady správného chování chodce a cyklisty • uvede, jak se chovat v situaci obecného ohrožení 	Člověk a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo-funkce • péče o zdraví – drobné úrazy • a poranění, první pomoc • osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí

Prvouka 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> zná a používá pravidla silničního provozu platná pro chodce – opakování učiva 1. + 2. r. popíše výbavu jízdního kola a cyklisty, reflexní doplňky – pravidlo „Vidět a být viděn“ zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na kole zná vybrané dopravní značky prokáže základní pohyb na jízdním kole a znalost dopravních předpisů (dopravní hřiště, testy) zvládnutí základů první pomoci 	<p>Dopravní výchova „Cyklista“</p> <p>První pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> kdo se smí pohybovat po chodníku a jak povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty cyklista a jeho vztah k ostatním účastníkům silničního provozu technika jízdy-vedení kola, vyjíždění do silnice, odbočování, předjíždění, objíždění druhy křižovatek-kruhový objezd, křižovatka se světelnou signalizací, křižovatku bez rozlišení přednosti přivolání pomoci – znalost tel. čísel, řešení krizových situací, základní ošetření místa pro bezpečnou jízdu na kole seznámení a zvládnutí základů první pomoci
<ul style="list-style-type: none"> začlení svou obec do příslušného kraje popíše změny v nejbližším okolí, v místě, kde žije vyznačí na jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo doporučí spolužákům vhodná místa pro volný čas, kulturu, služby, sport ukáže přírodní a umělé prvky v okolní krajině vyjádří různými způsoby estetickou hodnotu a rozmanitost přírody uvede příklady možnosti využití různých dopravních prostředků v nejbližším regionu a zdůvodní jejich přednosti 	<p>Místo, kde žijeme</p>	<ul style="list-style-type: none"> orientace v místě bydliště a okolní krajině cesta z domova do školy obec, místní krajina – její části, poloha v krajině minulost a současnost obce význačné budovy dopravní síť
<ul style="list-style-type: none"> uvede základní vlastnosti látek uvede příklady změn látek (hmotnost, teplo, objem) na příkladech uvede význam vody a vzduchu pro člověka uvede příklady využití hornin a nerostů v regionu rozliší rostliny kvetoucí a nekvetoucí, popíše části rostlin vyjmenuje nejznámější hospodářské a léčivé rostliny, najde tyto rostliny v okolí školy 	<p>Rozmanitost přírody</p>	<ul style="list-style-type: none"> látky a jejich vlastnosti – změny skupenství látek, vlastnosti látek životní podmínky – voda, vzduch a jejich vlastnosti půda – význam, složení některé hospodářsky významné

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší hospodářská a domácí zvířata • uvede živočichy a rostliny žijící ve svém okolí • uvede správný způsob likvidace odpadů v domácnostech a význam třídění 		<ul style="list-style-type: none"> • horniny a nerosty • rostliny, houby, živočichové: výskyt • v regionu, • význam v přírodě a pro člověka • ochrana životního prostředí • a likvidace odpadů
<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní význam správného držení těla • navrhne správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma • popíše správnou volbu oblečení a obuvi pro různé modelové situace • vysvětlí význam péče o zdraví, otužování • sestaví svůj režim dne • uvede zásady správného chování při styku s cizími osobami v různých modelových situacích 	<p>Člověk a jeho zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – životní potřeby • a projevy, základní • stavba a funkce • péče o zdraví – intimní a duševní • hygiena, denní • režim • osobní bezpečí – bezpečné chování • v rizikovém • prostředí

5. 5. VLASTIVĚDA

5.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. V návaznosti na vyučovací předmět Prvouka přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Vzdělávací obsah předmětu a převážně činnostní charakter výuky směřují zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke své rodině, škole, obci, regionu a zemi a ve které žijí a současně aby nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a s jinými demokratickými zeměmi světa. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity, a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti (v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie).

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů Dějepis, Zeměpisu a Občanská a rodinná výchova ve vyšších ročnících školy a je členěn do čtyř základních tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Dopravní výchova, Lidé kolem nás, Lidé a čas. Rozsah a hloubku konkretizovaného učiva volí vyučující s ohledem na konkrétní místní podmínky, potřeby a zájem žáků; rychlost postupu přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenosti. Tematické okruhy se společnými prvky vhodně a funkčně propojuje. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme, se žáci seznamují se základními poznatky o

krajině, minulosti a současnosti své obce (regionu, vlasti). Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích. Při plánování výletu (rodinném či školním, skutečném i fiktivním) přichází do popředí nutnost bezpečných znalostí pravidel silničního provozu - Dopravní výchova. 30 % obětí dopravních nehod jsou chodci a cyklisté. Proto dáváme velký důraz na výchovu k zodpovědnosti, ohleduplnosti a na znalost dopravních předpisů pro chodce a cyklisty. Vedeme děti k pochopení nutnosti vidět a být viděn (používání reflexních pomůcek a osvětlení), používání ochranných pomůcek- při jízdě na in-line bruslích, kole, ale i v autě. Uvědomujeme si, že žáci jsou budoucí řidiči motorových vozidel a je proto nutné, aby si osvojili správné návyky a chování v silničním provozu. Pro nácvik bezpečné jízdy na kole je velmi důležitá návštěva dopravního hřiště (obvykle 3. + 4. r.).

V tematickém okruhu Lidé kolem nás žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny, charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od neznámějších událostí v obci a regionu a postupují se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti. Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje v 1,5hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku a ve 2hodinové týdenní dotaci v 5. ročníku. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, příležitostně v učebně informatiky, nezanedbatelná část i mimo budovu školy (tematické vycházky a exkurze, návštěva památek, sbírek regionálních muzeí, veřejné knihovny apod.). Velký význam má cílené vedení žáků k samostatnému vyhledávání, získávání a zkoumání informací z různých dostupných zdrojů (literatura, internet, rozhlas, televize, tisk, členové rodiny, lidé v nejbližším okolí apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivujeme je pro celoživotní učení
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení
- ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující)
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů.

Kompetence k učení

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů
- podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací
- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- podporujeme různé formy komunikace (s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven apod.)
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- vedeme žáky k tomu, aby předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům.
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (místní tisk, web, prezentace).
- pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu-podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- učíme žáky chápat různé sociální postavení různých lidí v historii naší země a vyvozovat analogie k současnosti.
- podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy a respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích:
- podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií apod.
- učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití
- vedeme žáky k národní hrdosti k ochraně životního prostředí, kulturního a přírodního bohatství, k myšlence evropanství
- respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání:
- kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, žádnou práci netrestáme
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi a s jejich možnostmi budoucího pracovního uplatnění v rámci Evropské unie, cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo

- domov-prostředí domova, orientace v místě bydliště
- škola-prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy
- obec (město), místní krajina-její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť
- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- regiony ČR-Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- naše vlast-domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- Evropa a svět-kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- mapy obecně zeměpisné a tematické-obsah, grafika, vysvětlivky

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce.

Učivo

- rodina-postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- soužití lidí-mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- chování lidí-vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie
- právo a spravedlnost-základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví-soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze
- kultura-podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

Očekávané výstupy

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

Učivo

- orientace v čase a časový řád-určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období
- současnost a minulost v našem životě-proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- regionální památky-péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost

- báje, mýty, pověsti-minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj.

Dopravní výchova

Očekávané výstupy 4. + 5. r.

- Bezpečně ovládá pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty
- Zná výbavu cyklisty pro bezpečnou jízdu (chrániče, reflexní vesta a další doplňky)
- Zná povinné vybavení jízdního kola
- Zvládá bezpečnou jízdu na kole (vjezd do vozovky, zatáčení, překonání mírné nerovnosti, odbočování, předjíždění)
- Chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu
- Dokáže přivolat pomoc k dopravní nehodě
- Zná důležitá telefonní místa
- Naplánuje výlet na kole (5. r. i s přesunem hromadnými dopravními prostředky – seznámí se s předpisy pro přepravu kol)

Učivo 4. + 5. r. probírané podle učebnice Cyklista

- výbava – povinná a doporučená výbava pro cyklistu a jízdní kolo
- jízda na jízdním kole – technika jízdy (zatáčení, odbočování, překonání nerovností, přeprava zavazadel)
- bezpečná cesta – bezpečná místa pro jízdu na kole (obytná zóna, stezka pro cyklisty)
- cyklista na silnici a křižovatce – VIDĚT A BÝT VIDĚN – zřetelné označení kola i cyklisty
- zastavování, předjíždění, odbočování, objíždění, vjezd na vozovku
- znalost dopravních předpisů a dopravních značek
- druhy křižovatek, kruhový objezd
- vztahy mezi účastníky silničního provozu
- výlet – plánování trasy, posouzení bezpečnosti
- výbava na cestu
- způsob jízdy ve skupině
- v ohrožení-modelově: řešení krizových situací, prokázání znalosti důležitých telefonních čísel

První pomoc

- základy první pomoci, postupy, pomůcky, náležitosti telefonického oznámení

5.5.2. Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda

VLASTIVĚDA - 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • prokáže bezpečný pohyb na kole • rozeznává vybrané značky • naplánuje jednoduchý cyklistický výlet • zvládnutí základů první pomoci 	<p>Dopravní výchova „Cyklista“</p> <p>První pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • technika jízdy, přeprava zavazadel • bezpečná jízda v silničním provozu za snížené viditelnosti, zhoršených podmínek- překážka na silnici • překonávání křižovatek-různé druhy • dobrá znalost značek, plošné značky pro směr jízdy • výbava na cyklistický výlet • řešení dopravních situací • seznámení a zvládnutí základů první pomoci
<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • uvede významné podniky a hospodářské aktivity v regionu • určí světové strany v přírodě a podle mapy • rozliší náčrt, plán a základními typy map, vyhledá jednotlivé údaje, vysvětlí smluvní značky • popíše polohu ČR v Evropě • předvede dovednost práce s mapou, ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států • uvede základní informace o podnebí ČR a základních podnebních pásmech • vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR • vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR • uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam • vyhledá z dostupných informačních zdrojů typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství, kultury, posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, správního a 	<p>Místo, kde žijeme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • místní oblast, region – zdroje, • výroba, služby • poloha a povrch ČR • grafické znázornění povrchu, • mapy, plány • orientační body a linie • světové strany • zvláštnosti krajů a oblastí ČR • státní zřízení a politický systém v ČR • státní správa a samospráva • státní symboly

<p>vlastnického</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje státoprávní uspořádání ČR 		
<ul style="list-style-type: none"> • se spolužáky ve třídě a s pomocí učitele sestaví žákovskou samosprávu, ve skupině se spolužáky sestaví základní pravidla soužití ve škole • uvede příklady, čím se lidé liší a jak lze těchto odlišností využít ve prospěch celé společnosti • uvede základní lidská práva a práva dítěte • uvede příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv a demokratických principů • vysvětlí pojem "kultura"; na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby a projevy kultury; uvede konkrétní příklady kulturních institucí 	<p>Lidé kolem nás Lidé a čas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žákovská samospráva • jako modelová situace • základní lidská práva a práva • dítěte • práva a povinnosti žáků školy • právní ochrana občanů • a majetku • podoby a projevy kultury, • kulturní instituce • nejstarší osídlení naší vlasti • život ve městech a na zámcích • Jan Hus, Karel IV., Jan Žižka

VLASTIVĚDA - 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • prokáže bezpečný pohyb na kole • rozeznává vybrané značky • naplánuje jednoduchý cyklistický výlet • zvládnutí základů první pomoci 	<p>Dopravní výchova „Cyklista“</p> <p>První pomoc</p>	<ul style="list-style-type: none"> • technika jízdy, přeprava zavazadel • bezpečná jízda v silničním provozu za snížené viditelnosti, zhoršených podmínek- překážka na silnici • překonávání křižovatek-různé druhy • dobrá znalost značek, plošné značky pro směr jízdy • výbava na cyklistický výlet • řešení dopravních situací • seznámení a zvládnutí základů první pomoci
<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • uvede významné podniky a hospodářské aktivity v regionu • určí světové strany v přírodě a podle mapy • rozliší náčrt, plán a základními typy map, vyhledá jednotlivé údaje, vysvětlí smluvní značky • popíše polohu ČR v Evropě • předvede dovednost práce s mapou, ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států • uvede základní informace o podnebí ČR a základních podnebních pásmech • vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR • vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR • uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam • vyhledá z dostupných informačních zdrojů typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství, kultury, posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, správního a vlastnického • charakterizuje státoprávní uspořádání ČR 	<p>Místo, kde žijeme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • místní oblast, region – zdroje, • výroba, <ul style="list-style-type: none"> ○ služby • poloha a povrch ČR • grafické znázornění povrchu, • mapy, plány • orientační body a linie • světové strany • zvláštnosti krajů a oblastí ČR • státní zřízení a politický systém v ČR • státní správa a samospráva • státní symboly

<ul style="list-style-type: none"> • se spolužáky ve třídě a s pomocí učitele sestaví žákovskou samosprávu, ve skupině se spolužáky sestaví základní pravidla soužití ve škole • uvede příklady, čím se lidé liší a jak lze těchto odlišností využít ve prospěch celé společnosti • uvede základní lidská práva a práva dítěte • uvede příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv a demokratických principů • vysvětlí pojem "kultura"; na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby a projevy kultury; uvede konkrétní příklady kulturních institucí 	<p>Lidé kolem nás Lidé a čas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žákovská samospráva jako modelová situace • základní lidská práva a práva dítěte • práva a povinnosti žáků školy • právní ochrana občanů a majetku • podoby a projevy kultury, kulturní instituce • nejstarší osídlení naší vlasti • život ve městech a na zámčích • Jan Hus, Karel IV, Jan Žižka
---	--------------------------------------	--

5.6. Přírodověda

5.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda navazuje organicky na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Vyučovací předmět Přírodověda je vyučován v 1, 5 hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku, v 5. ročníku 2 hodiny. Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, naučné stezky, návštěvy v ZOO apod.). Využití i internetu. Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodověda

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivujeme je pro celoživotní učení
- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět
- vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (které nelze v životě člověka prakticky ověřit) v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.). Dalším vzděláváním si rozšiřujeme svůj pedagogický obzor.

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- učíme je řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj
- podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pracovníky knihoven, aj.
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace.
- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (web, prezentace apod.).
- profesionálním přístupem ke komunikujeme s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností.
- pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních.

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod.
- učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití
- vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života
- respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme své povinnosti
- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole
- chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, učíme je používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie
- učíme žáky chránit své zdraví při práci, pomáháme žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- měníme pracovní podmínky dle aktuálnosti potřeb výuky
- žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět 1. stupeň

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo

- látky a jejich vlastnosti-třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- voda a vzduch-výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě; vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- nerosty a horniny, půda-některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- vesmír a Země-sluneční soustava, den a noc, roční období
- rostliny, houby, živočichové-znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- životní podmínky-rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- rovnováha v přírodě-význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody-odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života

- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví.

Učivo

- lidské tělo-životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy-rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality
- péče o zdraví, zdravá výživa-denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava; nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a duševní hygiena-stres a jeho rizika; reklamní vlivy
- návykové látky a zdraví-odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače
- osobní bezpečí-bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci
- situace hromadného ohrožení

5.6.2. Vzdělávací obsah předmětu Přírodověda

Přírodověda 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda; uvede příklady zástupců, objasní vzájemnou propojenost objasní princip rovnováhy přírody roztřídí dané látky pomocí smyslů a měřením určí, které látky nelze zkoumat některými smysly, tvrzení zdůvodní uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka rozliší vybrané horniny a nerosty vysvětlí pojem: zvětrávání; uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobují uvede, jak vzniká půda a jaký má půda význam pro život na Zemi a konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody roztřídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, uvede zástupce porovná základní projevy života konkrétních živých organismů uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů. s pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací zařadí konkrétní živočichy do známých skupin uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy) zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a 	Rozmanitost přírody	<ul style="list-style-type: none"> neživá příroda látky a jejich vlastnosti, třídění <ul style="list-style-type: none"> látek změny látek a skupenství porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch, význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě nerosty a horniny, vznik půdy a její význam živá příroda, třídění rostlin, hub, živočichů podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost slunce, voda, půda, vzduch životní podmínky rostlin rostliny a jejich orgány (stonek, list, květ) výživa rostlin živočichové a stavba jejich těla stopy zvířat přírodní společenstva – háje, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť význam lesů pro člověka přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku význam zemědělství pro člověka vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů ochrana přírody, likvidace odpadů živelné pohromy a přírodní katastrofy

<p>vysvětlí výsledky pokusu</p> <ul style="list-style-type: none">• zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof• uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích, na konkrétních příkladech popíše činnost jednotlivých složek IZS• provede vybrané praktické činnosti v terénu: vypěstuje rostliny, založí herbář, provede pozorování a jeho záznam apod.		
---	--	--

Přírodověda 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi popíše postavení Země ve vesmíru objasní střídání dne a noci, ročních období charakterizuje Měsíc a jeho fáze, vyhledá v kalendáři symboly fází Měsíce a uvede (odhadne) význam těchto symbolů ve skupině se spolužáky znázorní pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země a ostatních planet sluneční soustavy kolem Slunce 	Rozmanitost přírody- Země a vesmír	<ul style="list-style-type: none"> Slunce a sluneční soustava vesmírná tělesa, hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteory, meteority Země ve vesmíru-pohyby Země gravitační síla střídání dne a noci, roční období práce s globusem
<ul style="list-style-type: none"> vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života na konkrétních příkladech zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života, zohlední v něm oprávněné požadavky blízkých uvede příklady pozitivních a negativních reklamních vlivů na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života 	Člověk a jeho zdraví	<ul style="list-style-type: none"> stavba lidského těla funkce některých orgánů a orgánových soustav pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou základy lidské reprodukce vývoj jedince základy sexuální výchovy partnerství a rodičovství péče o zdraví, správná výživa intimní a duševní hygiena sociálně patologické jevy návykové látky bezpečné chování v rizikovém prostředí situace hromadného ohrožení první pomoc

<ul style="list-style-type: none">• uvede, (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání, přírodní a ekologické katastrofy, teroristický útok apod.)• na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156)• pojmenuje správně základní části lidského těla• vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.)		
---	--	--

5. 7. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa-poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivita vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech-tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Vzdělávacím obsahem tématu Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Vzdělávacím obsahem tématu Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií. Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 1., 2., 3., ročníku 1 hodinu týdně a ve 4., 5., ročníku 2 hodiny týdně.

Ve výuce v 1. vzdělávacím období (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, v 2. období (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomělejší výtvarné práci.

Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Výtvarná výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ jednou za čtrnáct dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Pracovní výchovou apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Kompetence k učení

- učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti
- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky
- vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu vyjadřování a komunikace
- učíme žáky vnímat výtvarné projevy druhých jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince.
- vedeme žáky k tvořivému přístupu, k aktivnímu obohacování emocionálního života.
- prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury.
- učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.

Kompetence občanské

- učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalezání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě
- - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům.
- - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí.
- vytváříme otevřenou a uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný výtvarný prožitek není možný.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky.
- učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami.
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výtvarná výchova

1. stupeň

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, barvy); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky, interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření

Očekávané výstupy - 2. období

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- porovnává různé interpretace obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

Učivo

Rozvíjení smyslové citlivosti

Prvky vizuálně obrazného vyjádření—linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření.

Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu—vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světelné, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření.

Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly—vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických). Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření—umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

Uplatňování subjektivity

Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností—manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace.

Typy vizuálně obrazných vyjádření—hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry.

Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením—hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech.

5.7.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu výtvarná výchova

Výtvarná výchova 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají, jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji• dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé a studené, světlé a tmavé• vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání,• vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání• vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovná vlastní interpretaci s interpretací uznávanou, inspiruje se jí• ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<ul style="list-style-type: none">• pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže)• fantazijní představy, hra s barvou, plošné a prostorové vyjádření,• vyjádření vlastních prožitků• souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) a pohybu• vyjádření osobního zážitku• tolerance a porovnávání,• tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih• instalace výstavy

Výtvarná výchova 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají, jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji• záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé a studené, světlé a tmavé• vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání• sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti, originálním způsobem kombinuje linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty• zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovná vlastní interpretaci s interpretací uznávanou, inspiruje se jí• ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<ul style="list-style-type: none">• pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus), rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže)• fantazijní představy, hra s barvou, plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků• souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) a pohybu• kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitku• tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih• vhodnost užití konkrétních obrazných znakových prostředků, instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru

Výtvarná výchova 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• pozná různé druhy tvarů, porovnává vlastnosti, které zakládají, jejich podobnost či odlišnost, jejich vztahy, pozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji• záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), tvůrčím způsobem experimentuje s barvami, dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé a studené, světlé a tmavé• vyjadřuje se výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá událost různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání• sestaví předměty do neobvyklých souvislostí, vytvoří nové a neobvyklé předměty a souvislosti, originálním způsobem kombinuje linii, tvar, objem, barvu, texturu, objekty• zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své a druhých, toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, porovná vlastní interpretaci s interpretací uznávanou, inspiruje se jí• ověřuje si vliv své činnosti na okolí, vystavuje své práce, podílí se na zlepšení prostředí školy	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<ul style="list-style-type: none">• pojmenování jednotlivých vizuálně obrazných elementů (tvar, objem, kvalita, textura) a jejich vztahy (podobnost, kontrast, struktura, rytmus), rozlišování neobvyklých materiálů a nástrojů (ruka, dřívko, nit, kůra, písek, kov, kůže)• fantazijní představy, hra s barvou, plošné a prostorové vyjádření, originalita v souvislosti s vyjádřením vlastních prožitků• souvislost zraku a ostatních smyslů (čich, hmat, sluch, chuť) a pohybu• kombinace neobvyklých předmětů, alternativní použití linie, objemu, plochy a textury k vyjádření osobního zážitku• tolerance a porovnávání, tvorba a interpretace uznávaných autorů, ilustrace dětských knih• rozdíl mezi obsahem, který sám vkládá a obsahem uznávaným v širším sociálním okruhu, vhodnost užití konkrétních obrazných znakových prostředků, instalace výstavy, vkus a nevkus v interiéru

Výtvarná výchova 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností • rozliší reálný a duchovní prostor, uplatňuje své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření, porovná světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy • uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy • tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, experimentuje s kompozičními přístupy a principy, člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a v ploše, využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací ve volné tvorbě a praktickém užití v lineární kompozici, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření a pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky • samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého znakového vyjádření, aby byl srozumitelný pro ostatní, ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba, kolekce) • hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, rozlišuje 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru • uplatnění spontaneity, hledání nových kontextů pro uplatnění samostatně vytvořených a přejatých obrazových znaků • výrazové možnosti akční tvorby, grafika PC, fotografie, video, volba vhodných prostředků k danému námětu, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, rozlišení typů vizuálně obrazného vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, sochařství, komiks, fotografie) • pozorování vzhledu a chování v různých situacích a prostředích, slovně charakterizovat hledání podnětů v reálném prostředí, pozorování projevů života až k inspiraci pro vlastní tvorbu, konkrétní projevy volného umění a užití tvorby, architektury, plošné kompozice, práce s literaturou zaměřenou na výtvarné umění • komunikační obsah obrazových znaků samostatně vytvořených i přejatých, vhodnost užití obrazových znakových prostředků pro dosažení konkrétních účinků v komunikaci, vlastní portfolio, účast na instalaci školní výstavy, účast při přípravě kolekce • účinek uměleckého díla současnosti a minulosti, porovnání vlastní interpretace

<p>vhodnost použití obrazných</p> <ul style="list-style-type: none">• hodnotí, zdůvodňuje a obhájí svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se k tvorbě ostatních, hledá v ní zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření		<p>s všeobecně uznávanými pravidly, hledání, rozlišování a vytváření obrazných znakových prostředků pro vyjádření jak statického, tak dynamického chápání reality, uspořádání objektů do celků (výraznost, velikost, vzájemné postavení), hledisko vnímání a motivace přístupů k vizuálně obrazným vyjádřením (vizuální, baltické, statické, dynamické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <ul style="list-style-type: none">• nové kontexty pro uplatnění samostatně vytvořených i přejatých obrazových znaků, výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření, komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, proměny komunikačního obsahu
---	--	---

Výtvarná výchova 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • vědomě se zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností • rozliší reálný a duchovní prostor, uplatňuje své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření, porovná světelné poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy • uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • seznamuje se s možnostmi akční tvorby, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy • tvoří jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů, experimentuje s kompozičními přístupy a principy, člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a v ploše, využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací ve volné tvorbě a praktickém užití v lineární kompozici, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření a pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky • samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejatého znakového vyjádření, aby byl srozumitelný pro ostatní, ověřuje si vliv svých činností na okolí (výstavy, výzdoba, kolekce) • hledá a pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy v uměleckém díle a porovnává rozdíly výtvarných děl, rozlišuje 	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>Uplatňování subjektivity</p> <p>Ověřování komunikačních účinků</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kombinace a proměny prvků vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru • hledání nových kontextů pro uplatnění samostatně vytvořených a přejatých obrazových znaků • výrazové možnosti akční tvorby, grafika PC, fotografie, video, volba vhodných prostředků k danému námětu, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, rozlišení typů vizuálně obrazného vyjádření (hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, sochařství, comics, fotografie) • pozorování vzhledu a chování v různých situacích a prostředích, slovně charakterizovat hledání podnětů v reálném prostředí, pozorování projevů života až k inspiraci pro vlastní tvorbu, konkrétní projevy volného umění a užité tvorby, architektury, plošné kompozice, práce s literaturou zaměřenou na výtvarné umění • komunikační obsah obrazových znaků samostatně vytvořených i přejatých, vhodnost užití obrazových znakových prostředků pro dosažení konkrétních účinků v komunikaci, vlastní portfolio, účast na instalaci školní výstavy, účast při přípravě kolekce • účinek uměleckého díla současnosti a minulosti, porovnání vlastní interpretace s všeobecně uznávanými pravidly, hledání, rozlišování a vytváření obrazných znakových prostředků pro vyjádření jak statického, tak dynamického chápání reality, uspořádání objektů do celků (výraznost, velikost, vzájemné postavení), hledisko vnímání a motivace přístupů k vizuálně obrazným vyjádřením (vizuální, baltické, statické, dynamické, fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

<p>vhodnost použití obrazných</p> <ul style="list-style-type: none">• hodnotí, zdůvodňuje a obhájí svoji výtvarnou výpověď a vyjadřuje se k tvorbě ostatních, hledá v ní zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření		<ul style="list-style-type: none">• nové kontexty pro uplatnění samostatně vytvořených i přejatých obrazových znaků, výtvarná výpověď hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vyjádření se k tvorbě vlastní i ostatních, tolerance k rozdílným způsobům výtvarných vyjádření, komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření, proměny komunikačního obsahu
---	--	--

5.8. Pracovní výchova

5.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní výchova vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protíváhou.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu Pracovní činnosti rozpracované konkrétně v konkrétních výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV (na 1. stupni: Práce s drobným materiálem, Konstruktivní činnosti, Pěstičské práce: Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti, Svět práce).

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní výchova žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření. Vyučovací předmět Pracovní výchova je povinný předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v 1hodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Jedn hodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Pracovní činnosti lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ jednou za čtrnáct dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jedn hodinovou týdenní dotací (např. s Výtvarnou výchovou apod.). Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu Pracovní činnosti ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky. Na 1. stupni se třídy nedělí. Část vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce RVP ZV je realizována rovněž v některých projektech průřezových témat. Výuka probíhá z části v učebnách školy, na školní zahradě, v nejbližším okolí školy a formou exkurzí i ve vybraných institucích a výrobních podnicích.

Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Pracovní činnosti

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.
- podporujeme samostatnost a tvořivost.
- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti.
- ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání.
- motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
- při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
- učíme trpělivosti, povzbuzujeme.

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickém uvažování a k řešení problémů
- učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou-problém není hrozba, ale výzva“).
- na modelových příkladech učíme žáky užívat různé algoritmy řešení problémů.
- podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému.
- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.
- jdeme příkladem-učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.
- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí.
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.
- podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.
- netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů.
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.
- dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“.
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí.

- jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme. Kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.
- různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi
- jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). Dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Pracovní činnosti

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- provádí pozorování přírody
- pečuje o nenáročnou rostlinu
- chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy - 2. období

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- samostatně připraví tabuli ke stolování
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

Učivo

Práce s drobným materiálem

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje-funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

Konstrukční činnosti

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování a ošetřování rostlin v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- rostliny léčivé, jedovaté, rostliny jako drogy, alergie
- květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin, ovocné rostliny-druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

Příprava pokrmů

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni

Práce s technickými materiály

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce, důležité technologické postupy
- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- úloha techniky v životě člověka, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

Provoz a údržba domácnosti

- finance, provoz a údržba domácnosti – úspory
- údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace;
- spotřebiče v domácnosti
- elektrotechnika v domácnosti-elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

5.8.2 Vzdělávací obsah předmětu Pracovní výchova

Pracovní výchova 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, předvede správné způsoby zacházení s materiálem zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a předvede, jak s nimi zacházet popíše jednoduchý pracovní postup napodobí předváděnou práci při nichž vlastní prací nebo demonstrací pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, bude nacházet vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou dodržuje body organizačního řádu podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí vlastní výrobek prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, udržuje čistotu a pořádek příkladně plní povinnosti služby bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi předvede ošetření drobného poranění sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze bezpečně zachází s díly stavebnice při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost vyhotoví (dle své fantazie) jednoduché výrobky podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období provede jednoduché pěstitelské práce předvede péči o pokojové květiny 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>Konstrukční činnosti</p> <p>Pěstitelské práce Příprava stolu</p>	<ul style="list-style-type: none"> práce s materiály-přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, jednoduché pracovní postupy organizace práce, technologická kázeň grafická komunikace, hygiena a bezpečnost práce práce montážní a demontážní stavebnice, sestavování modelů práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem, jednoduchým programem bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu lidové zvyky, tradice, řemesla pěstitelské práce jednoduchá úprava stolu pravidla chování

• vede si jednoduché kolektivní záznamy• pojmenuje vybrané pokojové květiny• připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování		

Pracovní výchova 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení • porovná vlastnosti zpracovaného materiálu • ověří vlastnosti materiálu v praxi • zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností • rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet • uvede jednoduchý pracovní postup • popíše jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti • uvede způsob a použití jednoduché operace • napodobí průběh předváděné práce • objasní prováděné pokusy a pozorování, při nichž vlastní práci nebo demonstrací pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, bude nacházet vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou • se spolužáky ve skupině vypracuje jednoduchý záznam na nástěnnou tabuli • předvede dovednost organizovat práci skupiny • dodržuje body organizačního řádu • podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek • prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku • příkladně plní povinnosti služby • bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi • předvede ošetření drobného poranění • sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu • zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>Konstrukční činnosti</p> <p>Pěstitelské práce</p> <p>Příprava pokrmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály • přírodniny, modelovací • hmota, papír, karton, textil, • drát, kov, plasty • vlastnosti materiálu, užití • v praxi • pracovní pomůcky, • nářadí a nástroje pro • ruční opracování • jednoduché pracovní • postupy • organizace práce, • technologická kážeň • grafická komunikace, • technické náčrty • a výkresy, technické • informace, technologie • hygiena a bezpečnost práce • práce montážní • a demontážní • stavebnice, sestavování • modelů, montáž a demontáž • práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem, jednoduchým

<ul style="list-style-type: none">• uvede jednoduchý pracovní postup• bezpečně zachází s díly stavebnice• při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost• vyhotoví dle fantazie jednoduché výrobky• podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období• provede jednoduché pěstitelské práce• předvede péči o pokojové květiny• vede si jednoduché kolektivní záznamy• rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny• připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování.		<p>programem</p> <ul style="list-style-type: none">• bezpečnostní předpisy,• první pomoc při úrazu• lidové zvyky, tradice, řemesla• pěstitelské práce• jednoduchá úprava• stolu, pravidla chování
---	--	--

Pracovní výchova 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení porovná vlastnosti zpracovaného materiálu ověří vlastnosti materiálu v praxi zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet uvede jednoduchý pracovní postup popíše jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti uvede způsob a použití jednoduché operace napodobí průběh předváděné práce objasní prováděné pokusy a pozorování, při nichž vlastní prací nebo demonstrací pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, bude nacházet vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou se spolužáky ve skupině vypracuje jednoduchý záznam na nástěnnou tabuli předvede dovednost organizovat práci skupiny dodržuje body organizačního řádu podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku příkladně plní povinnosti služby bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi předvede ošetření drobného poranění sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>Konstrukční činnosti</p> <p>Pěstitelské práce</p> <p>Příprava pokrmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty vlastnosti materiálu, užití v praxi pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní postupy organizace práce, technologická kázeň grafická komunikace technické náčrty a výkresy, technické informace, technologie hygiena a bezpečnost práce práce montážní a demontážní stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem, jednoduchým programem bezpečnostní předpisy,

<ul style="list-style-type: none">• uvede jednoduchý pracovní postup• bezpečně zachází s díly stavebnice• při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost• vyhotoví dle fantazie jednoduché výrobky• podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období• provede jednoduché pěstelské práce• předvede péči o pokojové květiny• vede si jednoduché kolektivní záznamy• rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny• připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování		<ul style="list-style-type: none">• první pomoc při úrazu• lidové zvyky, tradice, řemesla• pěstelské práce• jednoduchá úprava stolu,• pravidla chování
--	--	--

Pracovní výchova 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • předvede správné praktické činnosti s daným materiálem, rozliší různé materiály, uvede jejich vlastnosti • předvede základní dovednosti práce s technickými materiály • bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech • používá složitější pracovní nářadí a pomůcky • zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu • vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí • samostatně podle vlastní představy vypracuje plánek výrobku, k jeho zhotovení z volí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, pracovní postup, vzniklé problémy vhodným způsobem samostatně vyřeší • dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu • při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost • používá složitější metodickou řadu pracovního postupu • samostatně zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, uvede celé pracovní postupy • vystihne podstatu pracovního procesu • určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku • samostatně vyhledá informace o různých technologiích v dostupné literatuře • sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup • vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí • napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo • při pracovním postupu použije kreslený návod • provede pokusy a pozorování, při nichž vlastní prací pozná 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>Konstrukční činnosti</p> <p>Pěstitelské práce</p> <p>Příprava pokrmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, dřevo, plasty • vlastnosti materiálu, užití v praxi • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, technologická kázeň • grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie • lidové zvyky, tradice, řemesla • práce montážní a demontážní stavebnice, práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, jednoduchým programem • bezpečnostní předpisy, pracovní pomoc při úrazu • pěstitelské práce

<p>vlastnosti materiálů, vlastnosti a účel nástrojů a pomůcek</p> <ul style="list-style-type: none">• vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem• důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami• ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění• dodržuje bezpečnost a hygienu práce• dodržuje pořádek na pracovním místě• předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie• vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře• uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny• provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny• rozliší jednoduché pěstitelské nářadí• při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy• orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni		<ul style="list-style-type: none">• základní vybavení kuchyně• výběr, nákup a skladování potravin, technika v kuchyni, historie a význam
--	--	---

Pracovní výchova 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • předvede správné praktické činnosti s daným materiálem • rozliší různé materiály, uvede jejich vlastnosti • předvede základní dovednosti práce s technickými materiály • bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech • používá složitější pracovní nářadí a pomůcky • zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu • vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí • samostatně podle vlastní představy vypracuje plánek výrobku, k jeho zhotovení z volí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, pracovní postup, vzniklé problémy vhodným způsobem samostatně vyřeší • dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu • při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost • používá složitější metodickou řadu pracovního postupu • samostatně zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, uvede celé pracovní postupy • vystihne podstatu pracovního procesu • určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku • samostatně vyhledá informace o různých technologiích v dostupné literatuře • sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup • vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí • napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo • při pracovním postupu použije kreslený návod • provede pokusy a pozorování, při nichž vlastní prací pozná 	<p>Práce s drobným materiálem</p> <p>Konstrukční činnosti</p> <p>Pěstitelské práce</p> <p>Příprava pokrmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> • práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, dřevo, plasty • vlastnosti materiálu, užití v praxi • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, technologická kázeň • grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie • lidové zvyky, tradice, řemesla • práce montážní a demontážní a stavebnice, práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, jednoduchým programem • bezpečnostní předpisy, pracovní pomoc při úrazu

<p>vlastnosti materiálů, vlastnosti a účel nástrojů a pomůcek</p> <ul style="list-style-type: none">• vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem• důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami• ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění• dodržuje bezpečnost a hygienu práce• dodržuje pořádek na pracovním místě• předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie• vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře• uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny• provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny, rozliší jednoduché pěstitelské nářadí• při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy• orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni.		<ul style="list-style-type: none">• základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin• technika v kuchyni, historie a význam
--	--	--

5. 9. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na velmi různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností, je výuka vyučovacího předmětu Tělesná výchova sice členěna do dvou základních, na sebe navazujících, etap, ty se však mezi ročníky značně prolínají. (První etapa zahrnuje 1. a 2. ročník, druhá 3. až 5. ročník.). I když je vzdělávací obsah předmětu rozpracován do jednotlivých ročníků, je rozdělen do tematických bloků, které se mezi ročníky opakují a postupně rozšiřují. Výuka do 5. ročníku probíhá společně v rámci jedné třídy. Na 1. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět se základní 2hodinovou dotací týdně pro všechny žáky. Do výuky Tělesné výchovy na 1. stupni je zařazen plavecký výcvik, který je zajištěn "smluvně" s plaveckou školou.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle.
- - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti.
- vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti.
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“.
- při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motiv

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů.

- ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
- podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace.
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů.
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.
- vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti.
- připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
- důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.
- vedeme žáky k čestnému jednání v duchu "fair play".
- jdeme příkladem – profesionálním přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty. Netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- podporujeme inkluzi (začlenění) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu.
- učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
- rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
- netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- učíme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové využití.
- pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

Kompetence občanské

- vychováváme žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích
- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže).
- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci.
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu).
- vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí.
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.

- v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace.
- jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
- jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme.
- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky
- žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky.
- důsledně učíme žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.
- jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku). Dodržujeme dané slovo. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

Očekávané výstupy vzdělávacího předmětu Tělesná výchova:

Očekávané výstupy - 1. období

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Očekávané výstupy - 2. období

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti-projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti;
- vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí;
- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje;
- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví;
- cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

Učivo

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví-pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu-příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti-správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena při TV-hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech-organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry-s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- základy gymnastiky-průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti-kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- průpravné úpoly-přetahy a přetlaky
- základy atletiky-rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- základy sportovních her-manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel sportů
- turistika a pobyt v přírodě-přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- plavání-základní plavecká výuka, hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím
- lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry-s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- gymnastika-akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem-základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- atletika-rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí

- sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- turistika a pobyt v přírodě-příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce
- plavání (podle podmínek školy-zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) - další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti. **Od 1. 9. 2017 je plavání v časové dotaci 40 h povinné.**
- bruslení, bobování (podle podmínek školy), bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, další zimní sporty podle podmínek školy
- další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)

Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV-tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- organizace prostoru a pohybových činností-v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj-výběr, ošetřování
- historie a současnost sportu-významné soutěže a sportovci, olympismus-olympijská charta
- pravidla osvojovaných pohybových činností-her, závodů, soutěží
- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
- měření výkonů a posuzování pohybových dovedností-měření, evidence, vyhodnocování

5.9.2. Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova

Tělesná výchova 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • zvládá základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem • předvede nízký a polovysoký start • zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem 	ATLETIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • týkající se běhů, skoků a hodů, názvy částí atletického hřiště • základy bezpečnosti při atletických činnostech • zjednodušené startovní povely a signály • vhodné oblečení pro atletické činnosti <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • základy nízkého a polovysokého startu • rychlý běh na 20 až 40 m • motivovaný běh v terénu až do 10 minut běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti • odraz z místa • skok do dálky z místa <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro hod kriketovým • hod míčkem z místa
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičeních a za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá alespoň pasivně základní 	GYMNASTIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení • vhodné oblečení pro gymnastiku • základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a náradí • gymnastické držení těla <p>soustředění na cvičení</p>

<p>pojmy osvojených cviků</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní gymnastické držení těla • zvládá se soustředit na cvičení • uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze • zvládá kotoul vpřed, vzad, skoky prosté snožmo z trampolíny • zvládá základy gymnastického odraz • zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele • zvládá základy šplhu s dopomocí učitele 		<p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed • kotoul vpřed • průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad • kotoul vzad <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu • skoky prosté odrazem snožmo • výskok do vzporu do dřepu na sníženou švédskou bednu <p>Lavička (kladina)</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze s dopomocí <p>Šplh na tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik přírazu obounož • šplh do výšky max. 2 metrů s dopomocí
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytimizaci, za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) • zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty, atd.) 	<p>RYTMICKÁ KONDIČNÍ GYMNASTIKA</p> <p>A</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytimizaci • vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytimizaci • základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) • rytimizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit • zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo 	<p>POHYBOVÉ HRY</p>	<p>Základní pojmy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • související s osvojovanými hrami a používaným náčiním • základní organizační povely pro realizaci her • základní pravidla osvojovaných her

<p>TV</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné náčiní) • uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s představou, rytmem, příběhem, pohádkou (slovem) 		<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách • využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje • zvládá základní pojmy označující náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a základní sportovní hry jako je vybíjená • zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti 	SPORTOVNÍ HRY	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště • základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> • držení míče jednoruč a obouruč • manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou) • základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) • základní sportovní hry, vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti)
	ÚPOLY	přetahy a přetlaky
	PLAVÁNÍ	Základní plavecký výcvik 40 h
	PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPE-ZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení

Tělesná výchova 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • zvládá základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem • zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu • zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky z místa, hodů míčkem z místa a za chůze 	ATLETIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvy částí atletického hřiště týkajících se běhů, skoků a hodů, • základy bezpečnosti při atletických činnostech • vhodné oblečení pro atletické činnosti • zjednodušené startovní povely a signály <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • základy nízkého a polovysokého startu • rychlý běh na 30 až 50 m • motivovaný běh v terénu až do 10 min. (běh prokládaný chůzí, dle výkonnosti žáků i souvislý běh) <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti • odraz z místa • skok do dálky z místa <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro hod míčkem • hod míčkem z místa • hod míčkem z chůze
<ul style="list-style-type: none"> • gymnastických cvičeních a za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků a dovede 	GYMNASTIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu • názvy používaného náčiní a nářadí • základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení • vhodné oblečení pro gymnastiku • gymnastické držení těla

<p>pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá základní gymnastické držení těla • zvládá se soustředit na cvičení • uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze • zvládá kotoul vpřed, vzad, skoky prosté snožmo • zvládá základy gymnastického odrazu • zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele • užívá osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence 		<ul style="list-style-type: none"> • soustředění na cvičení <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed • kotoul vpřed • průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu • vzad kotoul vzad <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu • skoky prosté odrazem snožmo • výskok do vzporu do dřepu na sníženou švédskou bednu <p>Lavička</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze s dopomocí (různé obměny) <p>Šplh na tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik přírazu obounož • šplh do výšky maximálně 2 metrů s dopomocí
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytimizaci za pomoci učitele je dodržuje • dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) • zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) • umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus pohybem 	<p>RYTMICKÁ KONDIČNÍ GYMNASTIKA</p> <p>A</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytimizaci • vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytimizaci • základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) • rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem • tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem • soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různá nebezpečí při 	<p>POHYBOVÉ HRY</p>	<p>Základní pojmy</p>

<p>hrách a snaží se jím za pomoci učitele zabránit</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá některé pohybové hry a je schopen hrát se spolužáky i mimo TV • zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné náčiní) • uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, pohádkou, svou představou, zkušeností 		<ul style="list-style-type: none"> • související s osvojovanými hrami a používaným náčiním • základní organizační povely pro realizaci her • základní pravidla osvojovaných her • bezpečnost při různých druzích her a různých podmínkách • využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních hrách a za pomoci učitele je dodržuje • zvládá základní pojmy používané náčiní, osvojené dovednosti, části hřiště a nejnámější sportovní hry jako je vybíjená apod. • zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti • uplatňuje základní znalosti sportovních her v praxi 	SPORTOVNÍ HRY	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště • základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> • držení míče jednoruč a obouruč • manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě i v pohybu, vyvoleno i opačnou rukou) • základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) • základní sportovní hry, vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti)
	ÚPOLY	přetahy a přetlaky
	PRŮPRAVNÁ KONDIČNÍ, KOORDI-NAČNÍ, KOMPEN-ZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁ-VACÍ, TVOŘIVÁ	zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinám TV především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení

	A JINÁ CVIČENÍ	
	PLAVÁNÍ	Základní plavecký výcvik 40 h

Tělesná výchova 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách • zvládá aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu • zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem z chůze i z rozběhu • zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára), vydat pokyny pro start • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám 	ATLETIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní disciplíny, části běžecké dráhy skokanských sektorů, pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště • základy bezpečnosti při atletických činnostech, vhodné oblečení • startovní povely • základy techniky běhů, skoků a hodů <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti • běžecká abeceda • nízký start na povel, polovysoký start • rychlý běh do 60 m • vytrvalostní běh v terénu až do 15 minut (dle výkonností žáků) • vytrvalý běh na dráze do 600 m <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti • skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm z 3 až 4 dvojkroků) <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro hod míčkem • hod míčkem z chůze (postupné spojení s rozběhem) • hod míčkem s rozběhem • spojení rozběhu s odhodem
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnost • při gymnastických činnostech a rytimizaci za pomoci učitele je dodržuje 	GYMNASTIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy, postoje a pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně)

<ul style="list-style-type: none"> • aktivně se zapojuje do pohybových činností • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) • zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) • správně provede kotoul vpřed a vzad • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá základy estetického držení těla • zvládá základy estetického pohybu těla a jeho částí • snaží se reagovat na hezký i nezvládnutý pohyb • zvládá základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném 		<ul style="list-style-type: none"> • základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení, vhodné oblečení • průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. (s širším spektrem náčiní) <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotoul vpřed a jeho modifikace • kotoul vzad a jeho modifikace <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • přeskok 2-4 dílů švédské bedny • roznožka přes kozu našší <p>Lavička</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze bez pomoci (různé obměny chůze) <p>Šplh na tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> • šplh do výšky 4 metrů bez dopomoci
	RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu • tvořivé vyjádření rytmu pohybem • základní tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu) • základní tance založené na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném (seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem) • bezpečnost při gymnastických činnostech

<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit • zvládá minimálně 10 pohybových her a zná jejich zaměření • snaží se samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her 	<p>POHYBOVÉ HRY</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním • variace her jednoho druhu • využití přírodního prostředí pro pohybové hry • bezpečnost při různých druzích her
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim zabránit • zvládá základní pojmy osvojovaných činností • zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel • zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) • jedná v duchu fair play, za pomoci učitele dodržuje pravidla soutěží 	<p>SPORTOVNÍ</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her související s osvojovanou činností • základní označení a vybavení hřišť • vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> • přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, strčením) • chytání míče jednoruč a obouruč • vedení míče driblingem • střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu, vyvolenou rukou) • pohyb s míčem a bez míče, zastavení • průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, basketbal)
	<p>ÚPOLY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přetahy a přetlaky
	<p>PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd.
	<p>PLAVÁNÍ</p>	<p>Základní plavecký výcvik 40 h</p>

Tělesná výchova 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách • zvládá aktivně osvojované pojmy • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • zvládá aktivně techniku nízkého a polovysokého startu • zvládá aktivně základní techniky běhů, skoků, hodů • zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čáru) a vydat povely pro start • dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám 	ATLETIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní disciplíny, části běžecké dráhy, skokanského sektoru, pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště • základní techniky běhů, skoků, hodů • startovní povely • základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů <p>Běh průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • běžecká abeceda • nízký start (na povel) „polovysoký start“ • rychlý běh na 60 m • vytrvalostní běh v terénu 12-15 min. (dle výkonnosti žáků) • vytrvalý běh na dráze 600 m <p>Skok průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm, postupně z 5 až 7 dvojkroků) • skok do dálky s rozběhem-postupně odraz z břevna • základy rozměření rozběhu <p>Hod průpravná cvičení pro hod míčkem</p> <ul style="list-style-type: none"> • hod míčkem s rozběhem • spojení rozběhu s odhodem
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základy pravidel bezpečnosti • zvládá základní pojmy aktivně • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá poskytnout základní 	GYMNASTIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) • základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení • průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti,

<p>dopomoc a záchranu pro cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí • zvládá základy gymnastického odrazu z můstku • zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky • zvládá chůzi na lavičce bez dopomoci • zvládá základy šplhu • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám 		<p>obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů</p> <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotoul vpřed a jeho modifikace • kotoul vzad a jeho modifikace • průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou • stoj na rukou s dopomocí <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • skrčka přes kozu (bednu) našíř odrazem z můstku • roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku <p>Lavička</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze bez dopomoci s různými obměnami <p>Šplh na tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> • šplh do výšky 4 m
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • snaží se samostatně o estetické držení těla • zvládá pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní • reaguje na hezký i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu) • zvládá základy estetického pohybu a jeho částí i s obměnami • zvládá základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základy cvičení s náčiním 	<p>RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) • základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách • změny poloh, obměny tempa rytmu • základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném (základní taneční krok 2/4 a 3/4) • základy cvičení s náčiním (šátek, míč, švihadlo) při hudebním doprovodu
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit • zvládá minimálně 10-20 	<p>POHYBOVÉ HRY</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • souvisejí s funkcemi her, pravidla a používaným náčiním • variace her jednoho druhu

<p>pohybových her a ví jaké je jejich zaměření</p> <ul style="list-style-type: none"> • dovede samostatně vytvářet pohybové hry, vyhledávat varianty známých her • dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji 		<ul style="list-style-type: none"> • využití přírodního prostředí pro pohybové hry • využití netradičního náčiní
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách • zvládá základní pojmy osvojovaných činností • dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování • zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) • zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel • reaguje na hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře • dohodne na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji 	<p>SPORTOVNÍ HRY</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her • základní organizace utkání: losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání • vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> • přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) • chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy • vedení míče (driblingem, nohou) • střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku • z místa i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou • pohyb s míčem a bez míče, zastavení • průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) • udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu
	<p>ÚPOLY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • v rámci témat „Pohybové hry“ a Průpravná, kondiční cvičení“ je možné zařazovat cvičení z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni

	PRŮPRAVNÁ KONDIČNÍ, KOORDINAČ- NÍ, KOMPEN- ZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd.
	PLAVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> základní plavecký výcvik 40 h
	BRUSLENÍ, TURISTIKA A POBYTV PŘÍRODĚ	<ul style="list-style-type: none"> zařazují se dle klimatických podmínek do pohybového režimu dětí v hodinách TV

Tělesná výchova 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none">• uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách• reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele• zvládá aktivně základní osvojované pojmy• zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu• zvládá základní techniku běhů, skoků, hodů, připravit start běhu (čára, bloky) a vydat povely pro start• dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách• jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	ATLETIKA	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none">• základní disciplíny, běžecké dráhy• pomůcky pro měření výkonů,• základy techniky běhů, skoků a hodů startovní povely• základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none">• průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti• běžecká abeceda• nízký start (na povel) i z bloků, polovysoký start• rychlý běh na 60 m• vytrvalostní běh na dráze 800 m <p>Skok do dálky a výšky</p> <ul style="list-style-type: none">• průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti• skok do dálky z rozběhu• skok do výšky (skrčný, střižný) z krátkého rozběhu• rozměření rozběhu <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none">• průpravná cvičení pro hod míčkem• hod míčkem z rozběhu• spojení rozběhu s odhodem

<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje základy pravidel bezpečnosti • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • zvládá aktivně základní osvojované pojmy • dovede poskytnout základní pomoc a záchranu při cvičení • při gymnastickém cvičení zvládá přesné provádění pohybů • zvládá kotoul vpřed, vzad i ve vazbách, stoj na rukou (s pomocí) • zvládá základy gymnastického odrazu z můstku • zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky • zvládá základy chůze na kladině s obměnami • zvládá základy šplhu • jednoduše zhodnotí kvalitu vlastní činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám 	<p>GYMNASTIKA</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) • základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení • průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • kotoul vpřed a jeho modifikace • kotoul vzad a jeho modifikace • průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou • stoj na rukou (s pomocí) • akrobatické kombinace <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku • skrčka přes kozu (bednu, koně) našíř odrazem z můstku • roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku <p>Kladina I m</p> <ul style="list-style-type: none"> • chůze s obměnami <p>Šplh na tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravná cvičení pro šplh • šplh na tyči do výše 4 m
<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na základní pokyny a gesta učitele • uvědomuje si jména základních lidových tanců, • dovede pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní • vyjádří pohybem různé činnosti, představy, nálady rytmy, melodii atd. 	<p>RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • názvy základních lidových tanců, držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci • základy tance založené na kroku poskočném, přisunném, přeměnném, základní taneční

<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na hezký pohyb i nezvládnutý pohyb, projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu • dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod • nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví • umí několik lidových tanců, valčíkový a polkový krok 		<p>krok 2/4 a ¾</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy cvičení s náčiním (šátek, švihadlo, míč aj.) při hudebním nebo rytmickém doprovodu, jednoduché sestavy
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet • zvládá 10-20 různých pohybových her, a ví jaké je jejich zaměření • dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her • umí pohybově vyjádřit předmět, bytost, zvíře, náladu • dovede si pro pohybovou hru vytvořit nové náčiní (samostatně nebo s pomocí rodiny, učitele) • uplatňuje základy pravidel bezpečnosti 	<p>POHYBOVÉ HRY</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním • variace her více druhů • využití přírodního prostředí pro pohybové hry • využití netradičního náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní
<ul style="list-style-type: none"> • dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji • uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim předcházet • zvládá základní pojmy osvojovaných činností • zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal) a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) • dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování • zvládá elementární činnosti jednotlivce a dovede je využít v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel • uvědomuje si základní role hráčské funkce v 	<p>SPORTOVNÍ HRY</p>	<p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> • související s osvojovanými činnostmi, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) • základní organizace utkání, losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání • vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> • přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) • chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy • vedení míče (driblingem, nohou) • střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba ze

<p>družstvu a dodržuje je v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře</p> <ul style="list-style-type: none"> • projevuje v souladu s činností vlastními předpoklady, úspěchem či neúspěchem přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu, vůli pro zlepšení pohybové dovednosti (výkonu) • dokáže se dohodnout na spolupráci (jednoduché taktice) vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • dovede získat základní informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole a dokáže tyto aktuální informace předat • zobrazuje nenáročnou pohybovou hru, soutěž, utkání • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám 		<p>země na branku, střelba vnitřním nártem na branku (z místa) i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou udržet míč pod kontrolou mužstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu</p> <ul style="list-style-type: none"> • průpravné sportovní hry • utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal, miniházená) • základní spolupráce ve hře
	ÚPOLY	<ul style="list-style-type: none"> • v rámci tématu „Pohybové hry“ a „Průpravná kondiční cvičení“ je možné zařazovat pohybové činnosti z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni
	PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> • zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd.
	BRUSLENÍ TURISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ	<ul style="list-style-type: none"> • zařazují se dle klimatických podmínek do pohybového režimu dětí v hodinách TV
	PLAVÁNÍ	<ul style="list-style-type: none"> • základní plavecký výcvik 40 h

5.10. Hudební výchova

5.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Hudební výchova** vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV **Umění a kultura**. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání se s hudbou. Tuto potřebu předmět Hudební výchova podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem poznání, uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů s divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa. Předmět hudební výchova bude sloužit také k vyhledávání talentu, které s pomocí rodiny povedeme k aktivnímu provozování hudby v zařízeních ZUŠ.

Hudebně výchovné části jsou rozděleny v ŠVP na:

Vokální činnosti

Instrumentální činnost

Hudebně pohybové činnosti

Poslechové činnosti

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluveného projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v hodinové týdenní dotaci. Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volby vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí. Výuka Hudební výchovy probíhá v kmenových třídách (škola nemá specializovanou učebnu hudební pro hudební výchovu) a jiných vhodných prostorách školy (tělocvična, školní družina, školní klub aj.) Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají přitom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek, v neposlední řadě ke snaze dosáhnou nejlepších výsledků v hudebních činnostech. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvného hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického citění, hudební paměti, představivosti a fantazie

- rozvíjíme u žáků vnímání, napodobování, opakování a částečně vlastní tvorbu a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme netradiční, originální způsoby řešení hudebního vyjadřování.
- ve škole i při mimoškolních akcích sledujeme, jak žáci vnímají hudební dění

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet u žáků schopnosti spolupracovat, pracovat v týmu
- pomáháme žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů.
- vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi
- prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury
- učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem
- při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, jejich údržbě

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Hudební výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

- zpívá na základě svých dispozic v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjadřuje tempo a směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- pozná některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální a instrumentální

Očekávané výstupy – 2. období

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlose v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby hudební nástroje, některé z hudebních výrazových prostředků
- upozorní na tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Učivo

Vokální činnosti

- Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu.
- Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu.
- Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- Intonace, vokální improvizace – volné nástupy 8. a spodního 5. stupně apod., hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.).
- Grafický záznam vokální hudby – čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce.

Instrumentální činnosti

- Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů (Orffův instrumentář), zobcové flétny, xylofonu apod.
- Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební doprovod, hudební hry, jednotná písňová forma
- Grafický záznam melodie – rytmická schémata jednoduché skladby, její části, záznam melodie a její reprodukce, využití notového zápisu.

Hudebně pohybové činnosti

- Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance.
- Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků.
- Orientace v prostoru-pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách.

Poslechové činnosti

- Kvality tónů – délka, síla, barvy, výška
- Vztahy mezi tóny – souzvuk, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu.

Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj.

- Hudební styly a žánry – hudby taneční, pochodová, ukolébavka ap.
- Hudební formy – rondo, malá písňová forma, variace, velká písňová forma.

Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková).

5.10.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu hudební výchova

Hudební výchova 1. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> osvojí si deset nových písní, projevuje zájem o zpěv a hudební činnosti, uvolněně, intonačně a rytmicky správně zpívá ve sboru, ve skupině, sólo (dobrovolně), texty písní zná zpaměti správně tvoří hlavový tón, zpívá s oporou bránice při zpěvu správně otvírá ústa, dovede zpívat brumendo na neurčitý vokál, při zpěvu netísni hrudník dodržuje zásady hlasové hygieny zopakuje zpívané nebo hrané rytmicko-melodické motivy melodizuje jednoduché texty (jména, říkadla) zpívá ve skupině s oporou melodického nástroje, nebo učitelova zpěvu (později i harmonického doprovodu) 	Vokální činnosti, nácvik písní	<ul style="list-style-type: none"> osvojování nových, písní, správné tvoření tónů, správná výslovnost (otevírání úst, brumendo, neurčitý vokál) uvolňovací cviky, zásady hlasové hygieny intonační a rytmické schopnosti sjednocení hlasového rozsahu (c^1-a^1) zpěv sboru nebo skupiny s oporou učitelova hlasu nebo melodického nástroje harmonický doprovod k dobře zvládnutému zpěvu
<ul style="list-style-type: none"> postupně používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře k doprovodu písní 	Instrumentální činnosti	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché nástroje Orffova instrumentáře improvizované hudební nástroje k doprovodu zpěvu nebo pohybu melodický doprovod
<ul style="list-style-type: none"> zapojí se alespoň do dvou hudebně pohybových her doprovází zpěv nebo pohyb tleskáním, pleskáním, luskáním, podupy pochoduje na počítání, se zpěvem a podle 	Hudebně pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> hudebně pohybové hry prvky hry na tělo do rytmu nebo jako doprovod pochod, pochod se zpěvem ukolébavka různé druhy chůze s hudebním doprovodem

<p>hudby</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje hudbu mírnou a ráznou • individuálně nebo ve skupině předvede různé druhy chůze s hudebním doprovodem • používá ve správných souvislostech pojmy rychle a pomalu, potichu a nahlas, vysoké a hluboké tóny, stoupavá a klesavá melodie • předvede pokus tanec na populární hudbu 		<ul style="list-style-type: none"> • pohybové reakce na hudbu • improvizovaný pohyb na různé druhy hudby • poslouchanou hudbu
<ul style="list-style-type: none"> • dovede v klidu vyslechnout krátkou ukázkou symfonické hudby, kytary, v koncertním i folkovém provedení • rozlišuje hlasy a zvuky kolem sebe, zvuk a tón, mluvu a zpěv, hlas mužský, ženský, dětský, zpěv sólisty a sboru, píseň a nástrojovou skladbu • podle zvuku a tvaru pozná nejznámější hudební nástroje 	<p>Poslechové činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poslech hudebních skladeb • různých žánrů • výchova k toleranci různých • žánrů • fanfáry, ukolébavky, hymna ČR • zpěvních hlasů, vokální a nástrojové hudby • nejznámější hudební nástroje

Hudební výchova 2. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zazpívá alespoň pět písní, pokusí se zazpívat kánon • dle individuálních možností čistě a rytmicky správně zpívá s doprovodem i bez doprovodu, měkké nasazení, hlavový tón, opora bránice • při zpěvu správně dýchá • vysvětlí význam rozezpívání, prakticky uplatňuje • zazpívá vzestupnou a sestupnou řadu • melodizuje texty, aplikuje hudební dialog, při zpěvu reaguje na předeheru, mezihru, dohru • reaguje na dirigenta, dynamiku, tempo • při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu 	Vokální činnosti, nácvik písní	<ul style="list-style-type: none"> • osvojování nových písní, • kánon • zpěv sólo, skupiny, sboru, • správná artikulace, • vyrovnání vokálů, měkké • nasazení, hlavový tón, opora • bránice • pěvecké dýchání, hlasová • hygiena • sjednocování hlasového • rozsahu c^1-h^1 • funkce rozezpívání, • praktické provádění • rozezpívání • ozvěna, vzestupná a sestupná • řada na různé texty, trojzvuk • hudební dialog, • doplňování dvoutaktového motivu na čtyřtaktovou frázi, melodizace textu • dynamika, tempo, reakce na dirigenta • stoupání a klesání melodie
<ul style="list-style-type: none"> • vytleská rytmus textu se čtvrtými a osminovými hodnotami • pokusí se o vytvoření vlastního doprovodu k písni 	Instrumentální činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • rytmická cvičení, rytmizace textu • práce s dětským instrumentárem a improvizovanými nástroji • melodický doprovod
<ul style="list-style-type: none"> • aktivně se zapojí do tří hudebně pohybových her • ovládá prvky hry na tělo a doprovází tímto způsobem zpěv svůj nebo spolužáků • snaží se pohybem vyjádřit výraz a náladu hudby • zvládá jednoduchý taneční pohyb ve dvojici – např. zatančí mazurku 	Hudebně pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • práce s nejméně třemi • hudebně pohybovými hrami • hra na tělo, vzestupná a • sestupná řada • pohybové vyjádření • hudebního výrazu a nálady,

		<ul style="list-style-type: none"> • tempo, dynamika • prvky tanečního pohybu, • držení ve dvojici, mazurka
<ul style="list-style-type: none"> • dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázky různých žánrů • zdůvodní nutnost tolerance v hudbě i jiných oblastech života • vyslechne hru na trubku, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytaru, velký a malý buben, při poslechu rozliší tyto hudební nástroje • vysvětlí rozdíl ve stavbě hudebních nástrojů 	Poslechové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • práce s nejméně čtyřmi • poslechovými skladbami • lidová píseň a píseň • vytvořená skladatelem, • písně pro děti, populární písně pro děti • poslech dětského sboru s doprovodem • ukázka práce dirigenta • tolerance k různým hudebním žánrům • další hudební nástroje, • jejich pozorování a poslech: trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytara, velký a malý buben
<ul style="list-style-type: none"> • při zpěvu se řídí dynamickými značkami • pozná a napíše houslový klíč • učí se číst a psát noty podle hodnot, noty požadovaných hodnot dokáže vyhledat v zápisu 	Seznámení s pojmy z hudební nauky	<ul style="list-style-type: none"> • dynamické značky, repetice • houslový klíč, noty půlové, • čtvrté, osminové, • grafické ztvárnění těchto • hodnot, notová řada a její grafické ztvárnění, • vzestupná, sestupná, lomená • melodie

Hudební výchova 3. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zazpívá nejméně 5 písní z paměti • chápe nutnost rozezpívání (jako rozcvičku a ke zvyšování hlasového rozsahu), dodržuje pravidla hlasové hygieny • aplikuje další prvky pěvecké techniky (nádechy, frázování, měkké nasazení) • při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu • zapojí se do vokální hry s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze • zazpívá ve skupině kánon • reaguje na gesta dirigenta • orientuje se ve složitější rytmizaci a melodizaci textů 	Vokální činnosti, nácvik písní	práce s písněmi v dur i v moll rozezpívání, hlasová hygiena další pěvecké techniky (nádechy, frázování, měkké nasazení, pauza) melodie postupující v krocích a skocích, melodie lomená motiv, předvětí, závětí průprava k dvojhlasu, kánon změny tempa a dynamiky rytmizace a melodizace v 2/4, 3/4, a 4/4 taktu
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do instrumentální hry s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze • rytmicky doprovází zpěv svůj nebo svých spolužáků 	Instrumentální činnosti	instrumentální hra s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu s využitím hodnot půlových, čtvrtových i osminových
<ul style="list-style-type: none"> • dovede se zapojit do 3 hudebně pohybových her • pohybově vyjádří charakter melodie, tempo, dynamiku a citový prožitek hudby • zkouší tančit polku, sousedskou, menuet, tvoří pohybové kreace na rock • taktuje 2/4 takt 	Hudebně pohybové činnosti	práce s nejméně 3 hudebně pohybovými hrami taneční kroky; třídobá chůze v kruhu, dvoudobá chůze v průpletu, přísuvný krok tance starší i moderní (tanec ve dvojicích) taktování
<ul style="list-style-type: none"> • v klidu sleduje kratší symfonické nebo nástrojové skladby • rozliší hru na violoncello, akordeon, lesní roh, cembalo, syntetizátor, činely • rozliší hudbu podle její společenské funkce 	Poslechové činnosti	práce s nejméně 4 poslechovými skladbami (drobné skladby B. Smetany a Antonína Dvořáka) epizody ze života skladatelů poslouchané hudby hudební nástroje: violoncello, akordeon, lesní roh, cembalo, syntetizátor, činely (podoba, zvuk)

		hudba k zábavě, slavnostní hudba, hudba k tanci (dříve a dnes)
<ul style="list-style-type: none">• napíše, čte, vyhledá a označí pomlku,• správně do osnovy napíše houslový klíč• rozezná a pojmenuje noty c1-a1	Seznámení s pojmy z hudební nauky	pomlky, houslový klíč, 4/4 takt

Hudební výchova 4. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> zaspívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná z paměti a zaspívá je ve skupině nebo sólo ve sboru z paměti zaspívá hymnu ČR, uvede základní údaje o její historii zaspívá staccato, legato, naváže tóny; zapojí se do hudební hry s tónovou řadou rozpozná předvětí a závětí zaspívá durovou stupnici na vokály (nebo C dur na jména not) provede melodizaci a rytmizaci textů, obmění hudební modely zhudebnění jednoduchých textů předvede správnou orientaci v notovém záznamu a jeho sledování při zpěvu 	Vokální činnosti, nácvik písní	<ul style="list-style-type: none"> práce s minimálně 10 písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie sjednocování rozsahu c1 – d2, prvky pěvecké techniky (staccato, legato, vázání) prodlužování výdechu osminová řada dur půltóny a celé tóny melodizace a rytmizace textů, vytvoření vlastní jednoduché melodie orientace v notovém záznamu
<ul style="list-style-type: none"> technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře 	Instrumentální činnosti	<ul style="list-style-type: none"> hra na jednoduché Orffovy nástroje přehrání melodie jednoduchých lidových písní doprovod rytmický a melodický čtyřtaktová předehra, mezihra, dohra
<ul style="list-style-type: none"> zapojí se nejméně do 4 hudebně pohybových her nebo tanců improvizuje při tanci, pohybem vyjádří výraz a náladu hudby izolovaně i při tanci předvede krok poskočný, cvalový a krok se zhoupnutím ve 3/4 taktu správně taktuje k hudební produkci na 2 a 3 doby 	Hudebně pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci tance - např.: pilky, hulán, sousedská, polka, menuet, mazurka, figury populární taneční hudby (nebo alespoň prvky těchto tanců) taneční kroky (poskočný, cvalový, kroky se zhoupnutím) taneční improvizace hra na tělo taktování na 2 a 3 doby
<ul style="list-style-type: none"> V klidu, ale pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby, projevuje 	Poslechové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> práce s nejméně 8 poslechovými skladbami (Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart)

<p>svou toleranci k různým hudebním žánrům</p> <ul style="list-style-type: none"> • předvede správný výraz zpěvu písně lyrické, žertovné, hymnické • rozezná zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů • rozpozná jednotlivé díly v malých hudebních formách • zazpívá z paměti hymnu ČR, vysvětlí, jak se při hymně chovat (a chová se tak) • uvede základní informace o významu skladatelů poslouchané hudby • podle zvuku i tvaru pozná pikolu, příčnou flétnu, hoboje, fagot, tubu, saxofon • rozliší durovou a mollovou hudební ukázkou (vokální i instrumentální) 		<ul style="list-style-type: none"> • pochod, polka, valčík, menuet, rondo, výběr z Lašských tanců • vánoční hudba (koledy, vánoční písně, pastorela, populární vánoční hudba) • zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů • rozlišení melodie a doprovodu • dílovrstvení v hudbě (dvojdílnost, trojdílnost) • hudební forma • hymna ČR a základní informace o jejím vzniku, chování při hymnách • epizody ze života hudebních skladatelů poslouchané hudby • seznámení s hudebními nástroji: pikola, příčná flétna, hoboje, fagot, tuba, saxofon • odlišování durového a mollového tónorodu
<ul style="list-style-type: none"> • napíše správně výškově noty h – d2, najde je v notovém záznamu, čte noty • používá správných tvarů notového písma • vysvětlí, co je stupnice, napíše ji a zazpívá • vyjmenuje tóny stupnice C dur 	<p>Seznámení s pojmy z hudební nauky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • noty h – h1, c2, d2 • pomocné linky • procvičování notového písma • noty s tečkou, skupiny not • osminových • noty na pomocných linkách • stupnice C dur

Hudební výchova 5. ročník

Očekávaný výstup	Téma	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • zazpívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná z paměti, a zpívá také ve skupině nebo sólo • ve sboru z paměti zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje o jejím vzniku, správně se chová při hymně • uvědoměle použije vokální dovednosti získané v nižších ročnících (samostatně, s připomínkou učitele) • pokusí se o dvojhlas, • zazpívá stupnici a dur a moll 	Vokální činnosti, nácvik písní	<ul style="list-style-type: none"> • práce s minimálně 10 písněmi (lidové, umělé starší i moderní, oblast populární hudby) • hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie, chování při hymně • upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících • střídavý dech • sjednocování hlasového rozsahu h – d2 • počátky dvojhlasu, příprava trojhlasu, trojhlasný kánon, synkopa, triola • stupnice dur a moll • rytmická cvičení
<ul style="list-style-type: none"> • technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře podle notového (nebo grafického) záznamu 	Instrumentální činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • doprovod pomocí Orffových nástrojů • upevňování získaných dovedností z nižších ročníků • hra doprovodů podle notového záznamu, • improvizace doprovodu
<ul style="list-style-type: none"> • zapojí se do hudebně pohybových her nebo tanců • improvizuje při tanci, pohybem vyjádří výraz a náladu hudby • při tanci předvede krok poskočný, cvalový a krok se zhoupnutím ve 3/4 taktu správně taktuje k hudební produkci na 4 doby 	Hudebně pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci, kultivované pohyby odvozené z rytmické složky populární hudby • základy „jazzového“ společenského tance (charleston, twist, jive), polka, valčík, mazurka • procvičování pohybových prvků z nižších ročníků • taktování na 4 doby
<ul style="list-style-type: none"> • V klidu, ale aktivně vyslechne krátké symfonické, komorní nebo nástrojové koncertní skladby • poslechem i pohledem rozpozná harfu, varhany i další hudební nástroje (z nižších ročníků) • je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje • vysvětlí skladatelský význam uvedených skladatelů (hudebních skupin) 	Poslechové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • práce s nejméně 8 poslechovými skladbami v dur i v moll • rozlišování hudby polyfonní a homofonní (vokální i instrumentální) • další hudební nástroje (harfa, varhany) • lidové kapely, rocková kapela, symfonický a velký jazzový orchestr • hudba v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci

<ul style="list-style-type: none"> vysvětlí princip variace a dříve probíraných forem 		<p>(dříve a dnes)</p> <ul style="list-style-type: none"> poslech: lidové kapely, menuet, swingová hudba 30. let, rocková hudba 60. let významní skladatelé (hudební skupiny) a jejich tvorba (poslech, epizody ze života) J. S. Bach, Mozart, Novák, Beethoven (příp. další – Trojan, Hurník, Eben, Beatles, Presley, Ježek a V +W, Šlitr a Suchý, Olympic apod.) princip variace
<ul style="list-style-type: none"> čte a píše noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči vysvětlí značky, zkratky a cizí slova běžně používané v notových zápisech z 1. – 5. ročníku, reaguje na ně při hudební produkci ví, co jsou posuvky (křížky i béčka) použije notové písmo v žádoucích tvarech realizuje jednoduché rytmické cvičení nebo část notového zápisu (nebo alespoň předvede rytmus říkadla nebo jednoduchého textu) zachytí rytmus a melodii notovým záznamem 	<p>Seznámení s pojmy z hudební nauky</p>	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s oktávami pod i nad dosud používaným rozsahem seznámení se synkopou, triolou, ukázka posuvek v předznamenání akord interval obecně, notové písmo: basový klíč, nota šestnáctinová rytmická cvičení vlastní notový záznam

5. 11. INFORMATIKA

5.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Organizační, časové a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Výchovné a vzdělávací strategie.

Kompetence k učení:

vybírání a využívání pro efektivní učení vhodných způsobů, metod a strategií, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů:

vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence pracovní:

používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence sociální a personální:

účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce

Kompetence občanské:

respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence digitální:

ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

15. 11. 3. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika
Učební plán

ročník	téma	hodiny	je třeba počítač
4.	Ovládání digitálního zařízení	12	A
	Práce ve sdíleném prostředí	11	A
	Úvod do kódování a šifrování dat a informací	10	
5.	Úvod do práce s daty	4	A
	Základy programování – příkazy, opakující se vzory	6	A
	Úvod do informačních systémů	3	
	Základy programování – vlastní bloky, náhoda	7	A
	Úvod do modelování pomocí grafů a schémat	7	
	Základy programování – postavy a události	6	A

4. ročník

Ovládání digitálního zařízení

Tematický celek RVP

Digitální technologie

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
- vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem
- edituje digitální text, vytvoří obrázek
- přehraje zvuk či video
- uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
- používá krok zpět, zoom
- řeší úkol použitím schránky
- dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením

Učivo

Digitální zařízení
Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace
Ovládání myši
Kreslení čar, vybarvování
Používání ovladačů
Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)
Kreslení bitmapových obrázků
Psaní slov na klávesnici
Editace textu
Ukládání práce do souboru
Otevírání souborů
Přehrávání zvuku
Příkazy a program

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa

Práce ve sdíleném prostředí

Tematický celek RVP

Digitální technologie

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů
- najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
- při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
- rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého

Učivo

Využití digitálních technologií v různých oborech
Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele

Počítačová data, práce se soubory

Propojení technologií, internet

Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš

Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa

Úvod do kódování a šifrování dat a informací

Tematický celek RVP
Data, informace a modelování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- vyčte informace z daného modelu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- sdělí informaci obrázkem
- předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel
- zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text
- zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky
- obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček

Učivo

Piktogramy, emodži
Kód

Přenos na dálku, šifra
Pixel, rastr, rozlišení
Tvary, skládání obrazce

Výukové metody a formy

Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách

Ovládání digitálního zařízení

Tematický celek RVP Digitální technologie		
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu • propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením 	Učivo <ul style="list-style-type: none"> • Digitální zařízení • hardware a software • počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat • bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla
Výukové metody a formy Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment, použití videa		

Úvod do práce s daty

Tematický celek RVP Informační systémy		
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat • pro vymezený problém zaznamenává do 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • doplní posloupnost prvků • umístí data správně do tabulky • doplní prvky v tabulce 	Učivo Data, druhy dat Doplnění tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu

existující tabulky nebo seznamu číselná i
nečíselná data

- v posloupnosti opakujících se prvků
nahradí chybný za správný

Výukové metody a formy

Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse

Základy programování – příkazy, opakující se vzory

Tematický celek RVP

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy
- v programu najde a opraví chyby
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- vytvoří a použije nový blok
- upraví program pro obdobný problém

Učivo

Příkazy a jejich spojování
Opakování příkazů
Pohyb a razítkování
Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy
Vlastní bloky a jejich vytváření
Kombinace procedur

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Úvod do informačních systémů

Tematický celek RVP Informační systémy		
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none">• v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none">• nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky• určí, jak spolu prvky souvisí	Učivo Systém, struktura, prvky, vztahy
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor		

Základy programování – vlastní bloky, náhoda

Tematický celek RVP

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy
- v programu najde a opraví chyby
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
- rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj
- vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky
- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit
- cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů

Učivo

Kreslení čar
Pevný počet opakování
Ladění, hledání chyb
Vlastní bloky a jejich vytváření
Změna vlastností postavy pomocí příkazu
Náhodné hodnoty
Čtení programů
Programovací projekt

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

Úvod do modelování pomocí grafů a schémat

Tematický celek RVP Data, informace a modelování		
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none">• popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji• vyčte informace z daného modelu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none">• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty• pomocí obrázku znázorní jev• pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Učivo Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách		

Základy programování – postavy a události

Tematický celek RVP

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy RVP

Žákyně/žák:

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Očekávané výstupy ŠVP

Žákyně/žák:

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
- v programu najde a opraví chyby
- používá události ke spuštění činnosti postav
- přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
- upraví program pro obdobný problém
- ovládá více postav pomocí zpráv

Učivo

Ovládání pohybu postav
Násobné postavy a souběžné reakce
Modifikace programu
Animace střídáním obrázků
Spouštění pomocí událostí
Vysílání zpráv mezi postavami
Čtení programů
Programovací projekt

Výukové metody a formy

Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

6. PŘÍLOHY

6. 1. Učební plán

Obecný učební plán je zpracován bez rozvržení hodin do jednotlivých ročníků a je pro školu závazný. Škola si dopracuje tento učební plán, při dopracování učebního plánu dodržuje zásady uvedené dále v poznámkách, nebo si může převzít doporučený učební plán, který je součástí těchto učebních dokumentů. Učební plán dopracovaný ve škole, dopracované učební osnovy těch povinných vyučovacích předmětů, které jsou součástí učebních dokumentů (případně učební osnovy výběrových a nepovinných vyučovacích předmětů zpracované ve škole), vše schválené ředitelem školy a opatřené razítkem školy, jsou součástí povinné dokumentace školy. Dopracováním obecného učebního plánu se rozumí rozvržení učiva ve formě vyučovacích předmětů do všech ročníků a koordinace mezipředmětových vztahů na počátku I. ročníku pro všechny ročníky najednou a závazně. Dopracováním učebních osnov, jejichž rozpis je v učebních dokumentech uveden rámcově bez rozdělení do jednotlivých ročníků, se rozumí rozvržení učiva učebních osnov do jednotlivých ročníků podle učebního plánu, který si škola dopracovala podle obecného učebního plánu, nebo podle doporučeného učebního plánu.

Učební plán pro 1. - 5. r. vychází z Rámcového vzdělávacího programu.

Jednotlivé předměty jsme přiřadili k pojmům RVP takto:

1. Jazyk a jazyková komunikace-Český jazyk
- Anglický jazyk
2. Matematika a její aplikace-Matematika
3. Informační a komunikační technologie – Informatika
4. Člověk a svět práce – Pracovní činnosti

Poznámka – prozatím jsme ponechali názvy předmětů v původní podobě, ale pochopitelně je možné např. prvouku, přírodovědu a vlastivědu zahrnout do předmětu Člověk a svět, tělesnou do Člověk a zdraví, hudební a výtvarnou výchovu do Umění a kultura a pracovní výchovu je možno zařadit jako Člověk a svět práce.

PŘEDMĚT	ROČNÍK 1.	ROČNÍK 2.	ROČNÍK 3.	ROČNÍK 4.	ROČNÍK 5.	HODINY CELKEM
Český jazyk a literatura	7+1	8+ 1	6+1	6 + 1	6+1	33 + 5
Anglický jazyk	1	1	3	3	3 + 1	9 + 3
Matematika	4	4 + 1	4	4	4	20 + 1
Informatika	-	-	-	1	1	2
Prvouka	1 + 1	2	2 + 1	-	-	5 + 2
Přírodověda	-	-	-	1,5 + 0,5	1	2,5 + 0,5
Vlastivěda	-	-	-	1,5 + 0,5	2	3,5 + 0,5
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1 + 1	2	2	7 + 1
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní činnosti	1	1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	5 + 3
	18 + 1	18 + 3	21 + 4	23 + 3	23 + 3	103 + 15
Celkem	20	22	24	26	26	118

